

'99

லார்கிக லார்கால ஈ஠ ஠ெ஠ு஠ீ
வருடாந்த ஆண்டறிககை
Annual Report and Accounts

RA-021

சாதிக சலச ஈ஠சந் சர்குஈ஠஠ ஈ஠ ஈ஠லர்க஠ ஠ி஠ு஠சிகா஠த஠஠
தேசிய ஠ீரியல்வள ஆராய்ச்சி அபிவிருத்தி ஠ுகா஠஠
NATIONAL AQUATIC RESOURCES RESEARCH & DEVELOPMENT AGENCY

වාර්ෂික වාර්තාව සහ ගිණුම්

1999

ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝජිතායතනය
කාක දූපත, මට්ටක්කුලිය,
කොළඹ 15.

මුද්‍රණය: රජයේ මුද්‍රණ තීක්ෂ්ණ සංස්ථාව
පානඵව, පාදුක්ක සහ
130 සී, පාගොඩ පාර, පිටකෝට්ටේ.

පටුන

	පිටු අංක
01. සමුදායී සම්පත් අංශය	1
02. අභ්‍යන්තර ජලජ සම්පත් හා ජලජීව වගා අංශය	6
03. ධීවර තාක්ෂණික අංශය	14
04. සාගර විද්‍යා අංශය	15
05. ජාතික ජලශාස්ත්‍රීය කාර්යාලය	18
06. සමාජ, ආර්ථික හා අලෙවි පර්යේෂණ අංශය	21
07. පසු අස්වනු තාක්ෂණික අංශය	25
08. පරිසර අධ්‍යයන අංශය	32
09. සුස්තකාල හා තොරතුරු අංශය	36
10. පරිපාලන අංශය	40
11. ශේෂ පත්‍රය	49
12. විගණකාධිපති වාර්තාව	51

සමුද්‍ර ජීව සම්පත් අංශය

සාමූහික සජීව සම්පත් කළමනාකරණය කෙරෙහි යොමු වන පර්යේෂණ පැවැත්වීම සමුද්‍ර ජීව සම්පත් අංශයේ ප්‍රධාන වගකීමකි. කාලීන වැදගත් කමක් ඇති ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර 4 ක් ආවරණය වන පරිදි අප අංශයේ කාර්ය සැලැස්මට පර්යේෂණ වැඩ සටහන් 4 ක් ඇතුළත් කර ඇත. ඒවා නම්; සම්පත් ඇගයීම හා කළමනාකරණය, කොරල්පර හා ඒ ආශ්‍රිත ප්‍රදේශ සංරක්ෂණය හා කළමනාකරණය, සමුද්‍ර ක්ෂීරපායීන් හා කැස්බෑවුන් වැනි ධීවර ඉලක්ක නොවන විශේෂ සංරක්ෂණය හා කළමනාකරණයයි.

සිදුකරන ලද පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති :

වැඩ සටහන 1 : ධීවර සම්පත් ඇගයීම හා කළමනාකරණය.

ව්‍යාපෘතිය 1 : විශාල උපනිතල ධීවර සම්පත් ඇගයීම හා කළමනාකරණය.

ශ්‍රී ලංකාව අවට විශාල උපනිතල මත්ස්‍ය සම්පත් වල උපයෝජන මට්ටම් තක්සේරු කිරීම සඳහා මෙම ව්‍යාපෘතිය සිදු කරන ලදී. පවත්නා ධීවර කර්මාන්තයන් සම්බන්ධ අසුවීම් දත්ත රැස් කර ගැනීමට ධීවර ලොග් පොත් මාර්ගයෙන් තොරතුරු රැස් කරන ලදී. මත්ස්‍ය සංචිත තක්සේරු කිරීමේ කටයුතු සඳහා ජීව විද්‍යාත්මක හා අනෙකුත් අදාළ දත්ත රැස් කරන ලදී. රැස් කරගත් දත්ත, දත්ත පදනමට නිවේශනය කෙරුණු අතර, දත්ත පදනම යාවත් කාල කෙරිණි. ශ්‍රී ලංකාව අවට මෝරුන් පිළිබඳ නාමාවලියක් සකස් කරන ලදී. අන්තර්ජාතික සාගරික ධූනා කොමිසම වෙත අවශ්‍ය කරන ලද ධූනා විශේෂ පිළිබඳ දත්ත යවන ලදී.

ව්‍යාපෘතිය 2 : කුඩා උපනිතල මත්ස්‍ය සම්පත් තක්සේරු කිරීම හා කළමනාකරණය.

ඇල්ලුම් ආයාසයන් පිළිබඳ සංඛ්‍යාලේඛන හා දිග පිළිබඳ දත්ත, හලාවත සිට ත්‍රිකුණාමලය දක්වා රැස් කරන ලදී. අසුවීම් පිළිබඳ දත්ත, දත්ත පදනමට ඇතුළු කරන ලදී. මාසික මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය, ආයාසය, විශේෂ සංයුතිය තුළ ඇති විචලනයන් යනාදිය තක්සේරු කරන ලදී. මීට අමතරව, මාදෑල් හා විසි දෑල් ආදිය මගින් අල්ලා ගනු ලැබූ ප්‍රධාන විශේෂයන්හි ප්‍රජනන තත්ත්වය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කරන ලදී.

ව්‍යාපෘතිය 3 : පත්ලේ සරන මත්ස්‍ය සම්පත් ඇගයීම හා කළමනාකරණය.

බටහිර හා දකුණු වෙරළ තීරයන්හි, පත්ලේ සරන මත්ස්‍ය සම්පත් ආශ්‍රිත ධීවර කර්මාන්තයේ තත්ත්වය ඇගයීම සඳහා මෙම ව්‍යාපෘතිය සිදු කරන ලදී. පුත්තලමේ සිට හම්බන්තොට දක්වා අසුවීම්, ආයාසය හා විශේෂ සංයුතිය ආදී ධීවර කර්මාන්තයන් සම්බන්ධ තොරතුරු රැස් කරන ලදී. 1999 වසරේදී පත්ලේ සරන මත්ස්‍ය සම්පත් ඉලක්ක කෙරෙන බහුදින ධීවර මෙහෙයුම් වේගයෙන් ව්‍යාප්ත වී ඇති බවත්, නිෂ්පාදනය 1998 වසර හා සසඳන විට ඉහළ අගයක ඇති බවත්, නිරීක්ෂණය කෙරිණි. එසේම මෙම ධීවර කර්මාන්තය විශේෂයෙන්ම දකුණු කලාපයේ වැඩිදුරටත් ව්‍යාප්ත කළ හැකි බවද පෙනිණි.

ව්‍යාපෘතිය 4 : ඉස්සන් සම්පත් ඇගයීම හා කළමනාකරණය.

මෙම අධ්‍යයනයේ මූලික අරමුණ වූයේ මුහුදේ හා ආශ්‍රිත කළුපුවල ඉස්සන් සම්පතෙහි උපයෝජන මට්ටම ඇගයීමය. පද්ධතියේ ප්‍රතිස්ථාපන ක්‍රියාදාමයට විශේෂ අවධානය යෙදිණි. 1999 ජනවාරි සිට දෙසැම්බර් දක්වා කාලය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ බටහිර වෙරළාසන්න මුහුදේ (හැඳල, මීගමුව, හලාවත හා පුත්තලම) ඉස්සන් ධීවර කර්මාන්තය අධ්‍යයනය කරන ලදී. මාසික නිෂ්පාදනය අසුවීම් සිසුනා, ප්‍රමාණ පරාස, විශේෂ සංයුතිය හා ප්‍රජනන ව්‍යුහයන් අධ්‍යයනය කරන ලදී.

ව්‍යාපෘතිය 5 : කළු ධීවර කර්මාන්තය අධ්‍යයනය.

කළු ධීවර කර්මාන්තයේ තත්වය අධ්‍යයනය, පාරිසරික වශයෙන් විනාශකාරී වන ධීවර ආම්පන්න හා පන්න ක්‍රම හඳුනා ගැනීම, සහ කළු ධීවර කර්මාන්තය කෙරෙහි මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් හා පාරිසරික වෙනස්කම් මගින් ඇතිවන බලපෑම සොයා බැලීම මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණු විය. මීගමුව හා හලාවත කළුවලින් දත්ත රැස් කරන ලදී. මාවැල්ල කළුවේ හා කලමැටිය කළුවේ රාමු සමීක්ෂණ සිදු කරන ලදී. රැස් කරන ලද දත්තවලින් දත්ත පදනම යාවත්කාල කරන ලදී.

වැඩ සටහන 2: සංරක්ෂණය හා කළමනාකරණය සඳහා කොරල්පර පිළිබඳ පර්යේෂණ

ව්‍යාපෘතිය 1 : සාමුද්‍රික ආරක්ෂිත ප්‍රදේශවල සුළඟතාවය අධ්‍යයනය සහ කොරල්පර සංරක්ෂණය හා කළමනාකරණය.

1996 ධීවර හා ජලජ සම්පත් පනත හා 1993 ශාක හා සත්ව ආරක්ෂණ පනත යටතේ ආරක්ෂිත ජීවීන් ලෙස ලැයිස්තුගත කොට ඇති මෘදු කොරල්, නාල පණුවන්, ඕකිඩ් ඉස්සන්, මත්ස්‍යයන් හා අනෙකුත් අපෘෂ්ඨවංශීන් වැනි තෝරාගත් සාමුද්‍රික ජීවීන් කිහිප වර්ගයක සුළඟතාවය අධ්‍යයනය කිරීම සහ හික්කඩුව ස්වභාව ආරක්ෂිත කලාපයේ හා ‘බාර්ට් රිෆ්’ පරයේ කොරල් පරවල තත්වය අධ්‍යයනය කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණු විය.

මෙම පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතියෙන් පහත ප්‍රතිඵල ලැබිණි.

- මත්ස්‍යයින් ගේ හා අපෘෂ්ඨවංශීන්ගේ ආරක්ෂිත විශේෂවල කළමනාකරණය සඳහා නිර්දේශ.
- සීමා කරන ලද ලැයිස්තුවේ සඳහන් මත්ස්‍ය විශේෂ කළමනාකරණය සඳහා නිර්දේශ.
- ගවේෂණයට ලක් කළ බිම්වල මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් නිසා කොරල්පර හානි වීම.

වැඩ සටහන - මුහුදු ක්ෂීරපායින් සහ කැස්බෑවන් සංරක්ෂණය සහ කළමනාකරණය.

ව්‍යාපෘතිය 1: ශ්‍රී ලංකාවේ නිරිතදිග හා දකුණු දිග වෙරළ තීරයන් වල කැස්බෑවුන් ගේ කැදලි වෙරළ පිළිබඳ සමීක්ෂණය.

කැදලි නැනුම් සංඛ්‍යාතයේ විචලනයන් පිළිබඳ තොරතුරු රැස් කිරීම සහ ශ්‍රී ලංකාවේ දකුණු වෙරළ තීරයේ බිජු රක්ෂිතාගාර වල තත්වය පිළිබඳ තොරතුරු රැස් කිරීම මෙම අධ්‍යයනයේ අරමුණ විය. ගාලු දිස්ත්‍රික්කයේ බිජු රක්ෂිතාගාර 4 ක්ද, හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ එක් බිජු රක්ෂිතාගාරයක්ද, සමීක්ෂණයට ලක් කෙරිණි. මෙම බිජු රක්ෂිතාගාර මගින් කැස්බෑ විශේෂ 5 ට අයත් මුහුදු කැස්බෑ බිජු 221,950 ක ප්‍රමාණයක් රක්කවන ලද අතර සාමාන්‍ය බිජු බිඳීමේ සාපේක්ෂතාවය 85% විය. බිජු බිඳීමේදී මරණ අනුපාතය 3% විය. කැස්බෑ පැටවුන් 181,998 ක් මුහුදට නිදහස් කොට හරින ලදී. දැනට පවත්නා බිජු රක්ෂිතාගාර වල තත්වය වැඩිදියුණු කිරීමට විද්‍යාත්මක උපදෙස් සපයන ලද අතර, බිජු රක්ෂිතාගාර අධ්‍යයන වැඩ පිළිවෙලක් සැකසීමට යෝජනා සකස් කරන ලදී. විවිධ සාධක සැලකිල්ලට ගනිමින් කැදලි වෙරළ වර්ගීකරණ ක්‍රමයක් සකසන ලදී.

වැඩසටහන 4 : වෙරළාසන්න ප්‍රදේශයේ ස්වාභාවික සම්පත් කළමනාකරණය.

ව්‍යාපෘතිය 1: සීඩා / සරෙක් ස්වාභාවික සම්පත් කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය (බාහිර ප්‍රතිපාදන ලැබෙන ව්‍යාපෘති - සීඩා / සරෙක්)

සමුදායී සම්පත් අංශයට කෙලින්ම අදාළ වන ඉහත ව්‍යාපෘතියේ පහත සඳහන් තේමාවන් සම්පූර්ණ කරන ලදී.

තේමාව: මිගමු කලපු පද්ධතියේ පාරිසරික හා සාගර විද්‍යාත්මක අංශයෙන්ම සම්බන්ධ පත්ලේ සරන සත්ව සංහතියේ මුල් ජීවන ඉතිහාසය හා ප්‍රතිස්ථාපනය.

තේමාව: ශ්‍රී ලංකාවේ බටහිර වෙරළ තීරයේ මිගමු කලපුවේ පත්ලේ සරන මසුන් සම්බන්ධ ධීවර කර්මාන්තයේ ජෛව ආර්ථික ඇගයීම.

තේමාව: දිය යට වීඩියෝ තාක්ෂණය යොදාගෙන වෙරළාසන්න පර අධ්‍යයනය.

ව්‍යාපෘතිය 2: හම්බන්තොට ඒකාබද්ධ වෙරළ කලාපීය කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය (බාහිර ප්‍රතිපාදන ලබන විශේෂඥ සේවා ව්‍යාපෘතියකි.) වෙරළාසන්න හා සාමුද්‍රික දූෂණ අධ්‍යයන වැඩ පිළිවෙල.

සමුදා ජීව විද්‍යා අංශයට භාරදෙන ලද වෙරළාසන්න ධීවර කර්මාන්තයට අදාළ කාර්ය කොටස සම්පූර්ණ කරන ලදී.

දැනුවත් කිරීමේ වැඩ සටහන්.

පහත පාසැල්වලදී සාමූහික ධීවර සම්පත් හා තර්ජනයට ලක්ව සිටින විශේෂ සංරක්ෂණය පිළිබඳව සියුම් දැනුවත් කිරීමේ වැඩ සටහන් පවත්වන ලදී.

- මහියංගන මධ්‍ය මහා විද්‍යාලය.
- අනුලා විද්‍යාලය.
- ඩී.එස්.සේනානායක විද්‍යාලය.

වෙනත් ක්‍රියාකාරකම්.

උසස් පෙළ ව්‍යාපෘති සඳහා සිසුන්ට පහසුකම් සැපයීම.

පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති සිදුකිරීම සඳහා විවෘත විශ්ව විද්‍යාලයේ හා කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලයේ සිසුන්ට පහසුකම් හා උපදෙස් සැපයීම.

තල්මසුන් වෙරළට ගොඩ ගැසීම් පිළිබඳව වාර්තා තබා ගැනීම.

ශ්‍රී ලංකාවට ගොඩ ගසනු ලැබූ විශාලතම තල්මසා ලෙස හඳුන්වන ලද නිල් තල්මසාගේ සැකිල්ල එකලස් කිරීම.

ප්‍රකාශන.

‘හොඳ මෝරා (*Carcharhinus falciformis*)’ තම් විශේෂයට විශේෂ අවධානය සහිතව ශ්‍රී ලංකාවේ බටහිර වෙරළේ මෝර මත්ස්‍යයන් අසුවීම් වල විශේෂ හඳුනාගැනීම. දර්ශනපති උපාධි නිබන්ධනයක් ලෙස කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලයට ඉදිරිපත් කරන ලදී.

රාජසූරිය, ඒ. , මණිකු, එම්. එච්. , සුබ්‍රහ්මානියම්, බී. ආර්. හා රුකත්ස්, ජේ. 1999. දකුණු ආසියාවේ කොරල් පර පරිසර පද්ධති.

ඉන්දියන් සාගරයේ කොරල් පර භායනය. ඔලොෆ් ලින්ඩන් හා නිකී ස්පොරොන්ග් (සංස්) කෝර්ඩියෝ, සරෙක් සාගර විද්‍යා වැඩ සටහන, ස්ටොක්හෝල්ම්.

හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ සක්බෙල්ලන් කර්මාන්තය පිළිබඳ වාර්තාව. ඒ. රාජසූරිය විසින් සකසන ලදී. පි. 20. ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයට භාර දෙන ලදී.

මාතර - තොටමුණ ධීවරයින්ගේ අර්බුදය පිළිබඳ වාර්තාව - ආචාර්ය එන්.කරුණාසිංහ විසින් සකසන ලදී. මා දැල් අදින්නන් හා සුඵතර ධීවර කණ්ඩායම් අතර ඇතිවූ අර්බුදය සමථයකට පත් කිරීම සඳහා තත්ව විශ්ලේෂණය, වාර්තා කරණය සහ මාතර - තොටමුණ ප්‍රදේශයේ ධීවර කර්මාන්තය සඳහා නිර්දේශ සැකසීම සිදු කරන ලදී. මේ කරුණ සම්බන්ධයෙන් පැවති ප්‍රසිද්ධ නඩු විභාගයකදී කරන ලද නිර්දේශය අනුව ධීවර දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මෙම වාර්තාව ඉල්ලා සිටින ලදී. අදාළ බලධාරීන් වෙත යැවීම සඳහා මෙම වාර්තාව දෙසැම්බර් 16 වනදා නාරා ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් වෙත භාරදෙන ලදී.

ආර්.මල්දෙණිය මහත්මිය විසින් සකසන ලද සම්පත් සමීක්ෂණ දත්ත පදනම් කොට ගෙන ශ්‍රී ලංකාවේ වාණිජමය වැදගත්කමක් දරන මත්ස්‍ය විශේෂ සමහරක සංගහණ සණත්වය, සංචිත තක්සේරුකරණය හා උපයෝජනය පිළිබඳ වාර්තාව.

ශ්‍රී ලංකාව වටා හා ඉන්දියානු සාගරයේ මත්ස්‍ය සම්පත් ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ සිතියම සකස් කරන ලද අතර, එය බෙදාහරින ලදී.

අක් වෙරළ ධීවර කර්මාන්තය සංවර්ධනය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය පිළිබඳ වාර්තාවක් ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් වෙත යවන ලදී.

- ප්‍රධාන වූනා විශේෂ සම්බන්ධයෙන් අස්වැන්න, ආයාසය හා ප්‍රමාණාත්මක ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ තොරතුරු අන්තර්ජාතික සාගර වූනා කොමිසම වෙත යවන ලදී.
- දික් ඕවිට ධීවර වරාය පිළිබඳ වාර්තාව සඳහා, බහුදින ධීවර යාත්‍රා පිළිබඳ තොරතුරු හා ධීවර කර්මාන්තයේ තත්වය පිළිබඳ තොරතුරු ආචාර්ය හොටා වෙත සපයන ලදී.

1999 ජූලි මසදී අවසන් කරන ලද, ජාතික මුහුදු කැස්බෑ ක්‍රියාත්මක සැලසුම සැකසීම සඳහා වන ජිවි සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව හා ලෝක සංරක්ෂණ සංගමය සමග එකතුව පර්යේෂණාත්මක සොයා ගැනීම් සැපයීම සඳහා නාරා ආයතනය වැදගත් කාර්ය භාරයක් ඉටු කරන ලදී.

මැලේසියාවේ කොටකිනබාලු සංඛා හි 1999 ජූලි 14 -18 දක්වා පැවති 2 වන ‘ආසියාත් මුහුදු කැස්බෑ සමුළුව’ සඳහා ‘දක්ෂිණ ශ්‍රී ලංකාවේ මුහුදු කැස්බෑ කැඳලි තැනුම් වෙරළ තීර වර්ගීකරණය’ යන මැයෙන් විද්‍යාත්මක පත්‍රිකාවක් ඉදිරිපත් කරන ලදී.

ගොඩනර ජලජ සම්පත් හා ජලජීව වගා අංශය

අභ්‍යන්තර ජලජ සම්පත් කළමනාකරණය, ජලජීව වගා පද්ධති හා ක්‍රමවේදයන්ට සම්බන්ධ ගැටළු නිරාකරණය කිරීම යන ප්‍රධාන අරමුණු කොට යොමුවන ප්‍රධාන පර්යේෂණ වැඩ සටහන් පහකට අඩු ගණනකට අදාළ පර්යේෂණ, ගොඩනර ජලජ සම්පත් හා ජලජීව වගා අංශය විසින් දියත් කරන ලදී.

විසිතුරු මත්ස්‍ය වගාව
 ගොඩනර ජලජීව වගාව හා ධීවර කළමනාකරණය
 මුහුදු වගාව
 කඩොලාන හා තෙත්බිම් කළමනාකරණය

1999 වසරේ සිදු කරන ලද පර්යේෂණ කටයුතු හා ව්‍යාපෘති පහත පරිදි වේ.

වැඩ සටහන - 1	ඉස්සන් වගාව හා සම්පත් කළමනාකරණය.
ව්‍යාපෘතිය 1:	ඉස්සන් වගා පද්ධතිවල සහ බිජු රැකුම් මධ්‍යස්ථානවල සෞඛ්‍ය කළමනාකරණය
ව්‍යාපෘතිය 2:	යෝධ මිරිදිය ඉස්සා ' <i>Maerobrachium rosenbergi</i> ' ගේ නොනැසී ජීවත්වීමේ මට්ටම කෙරෙහි බලපාන සාධක නිර්ණය කිරීම.
ව්‍යාපෘතිය 3:	ඉස්සන්ගේ සෞඛ්‍යයට විශේෂ අවධානය සහිතව විවිධ ජල කළමනාකරණ පද්ධති වල වර්ධක තත්ත්ව ඇගයීම.
ව්‍යාපෘතිය 4:	විවිධ වර්ගීකරණ මට්ටම් වලදී ' <i>SEMBV</i> ' සඳහා වල් වාහක විශේෂ පෙළ ගැන්වීම.
ව්‍යාපෘතිය 5:	ශ්‍රී ලංකාවේ අඩු ලවණතාවයෙන් යුත් ජලය සහිත ජල ස්කන්ධ වල සිටින ' <i>Penaeid</i> ' විශේෂවල බහු වගාව සම්බන්ධ ශක්‍යතා අධ්‍යයනය.
වැඩ සටහන 2	විසිතුරු මත්ස්‍ය වගාව
ව්‍යාපෘතිය 1:	තෝරාගත් ප්‍රදේශවල මිරිදිය විසිතුරු මත්ස්‍ය සම්පත් තක්සේරු කිරීම සහ අපනයනය සඳහා අභිජනනය කරනු ලබන ආවේණික මත්ස්‍යයන්ගේ මාපිය ගහණයක් ගොඩනැගීම.
ව්‍යාපෘතිය 2:	ආර්ථික, තාක්ෂණික හා සමාජ විද්‍යාත්මක අංශයන්ට විශේෂ අවධානය සහිතව දකුණු හා වයඹ යන පළාත්වල කුඩා ගොඩනර ජල ස්කන්ධයන්හි පර්යේෂණාත්මක විසිතුරු මත්ස්‍ය වගාව.
ව්‍යාපෘතිය 3:	ශ්‍රී ලංකාවේ වගා කරනු ලබන ගජපිත්ට වැළඳෙන ආර්ථික වැදගත්කමක් ඇති ප්‍රධාන රෝගාබාධ වලට හේතුවන සාධක හඳුනා ගැනීම.
ව්‍යාපෘතිය 4:	විසිතුරු මත්ස්‍ය වගා කර්මාන්තයේ ලා වාණිජමය වශයෙන් වැදගත් වන පැලෑටි ප්‍රචාරණය පිළිබඳ පර්යේෂණාත්මක අත්හදා බැලීම්.

- වැඩ සටහන - 3 ගොඩනර ජලජීවි වගාව සහ ධීවර කළමනාකරණය
- ව්‍යාපෘතිය 1: මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීම සඳහා සෘතුමය වැව් වල විභවීය ඵලදායකත්වය.
- ව්‍යාපෘතිය 2: ශ්‍රී ලංකාව තුළ ප්‍රජා සහභාගිත්වය සහිතව වී - මත්ස්‍ය වගාව සමෝධානය කිරීම.
- ව්‍යාපෘතිය 3: මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය පදනම් කොටගෙන ශ්‍රී ලංකාවේ පහතරට බහුවාර්ෂික ජලාශ වර්ගීකරණය කිරීම.
- වැඩ සටහන - 4 මුහුදු වගාව
- ව්‍යාපෘතිය 1: මඩ කකුළුවන් (*Scylla serrata*) ගේ අභිජනනය. කිටයන් නොනැසී ජීවත්වීම හා වගාව කෙරෙහි බලපාන සාධක නිර්ණය කිරීම.
- ව්‍යාපෘතිය 2: කිවුල් දිය මත්ස්‍ය විශේෂවල අභිජනනය, කිටයන් නොනැසී ජීවත්වීම හා රෝපණය කෙරෙහි බලපාන සාධක නිර්ණය කිරීම.
- ව්‍යාපෘතිය 3: වර්තමානයේ අපනයනය සඳහා භාවිතා වන *H. atra* නම් මුහුදු කැකිරි විශේෂයේ සාමුද්‍රික වගාව.
- වැඩ සටහන - 5 කඩොලාන හා තෙත්බිම් කළමනාකරණය.
- ව්‍යාපෘතිය 1: අධ්‍යාපනික හා විනෝදාස්වාදජනක අරමුණු සඳහා කඩොලාන උද්‍යානයක් ඉදි කිරීම.

පර්යේෂණ ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රතිඵල

ඉස්සන් වගාව හා සම්පත් කළමනාකරණය

පොකුණු තුළ හා ඉන් බැහැර පරිසරයේ පාරිසරික තත්වයන් පරිහානියට පත්වීම හා බැඳුණු, ඉස්සන් වගා කර්මාන්තය ආශ්‍රිත රෝගාබාධ හේතුවෙන් ඇතිවන අස්වනු හානි අඩු කිරීම සඳහා කලාපයේ අනෙකුත් රටවල වැඩි වර්ධනය කරන ලද ජල කළමනාකරණ ක්‍රම රටට හඳුන්වා දී ඒවා වැඩි වර්ධනය කරන ලදී. මෙසේ වැඩි දියුණු කරන ලද ජල කළමනාකරණ ක්‍රම වූයේ සංචාන, අර්ධ - සංචාන, ප්‍රතිවක්‍රීයකරණ හා පාර්ශ්විකව ප්‍රතිවක්‍රීයකරණ යන ක්‍රමය. ප්‍රති භාවිතයට පෙර ජලයට පිළියම් කිරීම සඳහා ද්විකපාටකයන්, මුහුදු පැලෑටි හා වරළ සහිත මසුන් ගෙන් යුත් ජෛව විද්‍යාත්මක පෙරහනක් සකස් කරන ලදී. විසර්ජනය කරනු ලබන ජලය සඳහා ප්‍රමිති නිර්ණය කරන ලදී.

හඳුන්වා දෙන ලද, අවප්‍රමාණික ජල කළමනාකරණ ක්‍රම අතුරින් ජලයේ ගුණාත්මක තත්වය පවත්වා ගැනීම හා ඉස්සන්ගේ රෝග තත්වයන් හට ගැනීම යන අංශයන් සලකන කල, අනෙකුත් අවප්‍රමාණික කළමනාකරණ ක්‍රම වලට වඩා අර්ධ සංචාන ජල කළමනාකරණ ක්‍රමය වඩාත් හොඳ කාර්ය සාධනයක් ලබා දුන් බව පර්යේෂණයේ ප්‍රතිඵල වලින් හෙළිවිය. ප්‍රතිවක්‍රීයකරණ පද්ධති වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා ජෛව පෙරහන් පොකුණ තුළ අපවහන ජලයේ රැඳවුම් කාල සීමාව, වර්ධක පොකුණු වල ධාරක ධාරිතාවය තීරණය කරනු ලබන අයනිකෘත තොවු හා ද්‍රාව්‍ය ඔක්සිජන් පිළිබඳව දී ඇති මිණුම් පවත්වා ගැනීම සඳහා පැවතිය යුතු ජලවහන හෝ ජල හුවමාරු සීඝ්‍රතාව නිර්ණය කරනු ලබන ප්‍රතිභාවිත අනුපාතය වැනි තාක්ෂණික ආදාන අවශ්‍ය වේ.

දෙවන පෙල 'නෙස්ට් පී. සී. ආර්.' පරීක්ෂණයට බඳුන් කෙරුණු, ශ්‍රී ලංකාවේ විවිධ ගුණාංග ස්ථානවලින් ලබා ගැනුණු මව්පිය ගහණ නියැදි සාණාත්මක ප්‍රතිපල පෙන්වූ බව සුදු පුළුලි සහලක්ෂණ වයිරසයේ (WSSV) ආසාදන මාර්ගය පිළිබඳව කෙරුණු පර්යේෂණයෙන් හෙළි විය. කෙසේ වෙතත් බීජ රැකුම් මධ්‍යස්ථාන තුළ ඇති අවධියේදී එක් ආසාදන මාර්ගයක් හට ගැනීමට සම්භාවිතාවක් ඇති බව නිදර්ශණය කරමින් පිරිසිදු මාපිය අභිජනකයින් WSSV ධන ලක්ෂණ දරන පසු කීටයින් බිහිවිය. මාපිය අභිජනකයින්ගේ සිට පොකුණුවල රාශි කෙරෙන අවධියේ සිටින පසු කීටයන් දක්වා සියළු අනුමානිත අවධි පෙළ ගැන්වීම සඳහා වඩාත් ක්‍රමානුකූල අධ්‍යයනයක් කිරීමේ අවශ්‍යතාව මෙම ප්‍රතිඵල වලින් මතු වෙයි. වල් වාහකයන් පෙල ගැන්වීමේදී බොහෝ පෙනෙයිව ඉස්සන් WSSV වෛරසය දරන බව පෙනීගිය අතර නියැදි ගන්නා ලද හා පරීක්ෂා කෙරුණු කකුටුවන් මෙම වෛරසය නොදරන ලදී. පෙළ ගැන්වීමේ පරීක්ෂණ සිදු කෙරෙමින් පවතී.

WSSV රෝගයේ අවදානම අවම කිරීම සඳහා පෙනෙයිව ඉස්සන් වගා කිරීමට අඩු ලෙණතාවයෙන් යුත් ජල සම්පත් භාවිතයට ගැනීමේ විභවය ඇගයීම සහ ඉස්සන් මසුන් බහුවගාව ප්‍රචාරය කිරීම සඳහා මූලික අධ්‍යයන සිදු කරන ලදී. අඩු ලෙණතාවයෙන් යුත් ප්‍රදේශවල ඉස්සන් - මසුන් බහුවගා ක්‍රමය සඳහා සැලකිය යුතු විභවයක් දකුණු දිග වෙරළින් පෙන්වුම් කරයි.

ගොඩනැගිලි ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු නිසා බීජු රැකුම් මධ්‍යස්ථානයේ සේවය ලබාගත නොහැකි වීම හේතුවෙන් යෝධ මිරිදිය ඉස්සා සම්බන්ධ පර්යේෂණ කටයුතු ඉදිරියට ගෙන යන්නට නොහැකි විය.

විසිතුරු මත්ස්‍ය වගාව

දකුණු හා වයඹ පළාත්වල මෙතෙක් භාවිතයට නොගැනුණු කුඩා ජල ස්කන්ධයන් ප්‍රයෝජ්‍ය කිරීම පිළිබඳ කෙරුණු මෙම පර්යේෂණයෙන් විසිතුරු මත්ස්‍ය වගාව වැඩි වර්ධනය කිරීම සඳහා මෙය සැලකිය යුතු සම්පතක් වන බව හෙළිවිය. ප්‍රයෝජනයට නොගන්නා ලද මෙම ජලස්කන්ධයන් ගෙන් බොහොමයක් තෙටු රැඳවුම් තුළ කෙරෙන මිරිදිය මත්ස්‍ය වගාව සඳහා යෝග්‍ය බව ජලයේ ගුණාත්මක තත්ව පරාමිති හා රූපමිතිය පිළිබඳ කළ ඇගයීමෙන් පෙනීගිය. 'මොලී හා ජලේට් යන මසුන් යොදා, ගහණ ගණත්වය 100 / මීටර 3 හා ඝන මීටර 4 ප්‍රමාණයේ දැල් කුඩු භාවිතා කොට සිදු කරන ලද අත්හදා බැලීම් වලදී නොහැසි ජීවත්වීමේ ප්‍රතිශතය 80% ට ඉහළින් තිබිණි. මෙවන් ජලස්කන්ධයන් සමාජ ආර්ථිකව ප්‍රයෝජ්‍ය කිරීම සඳහා යෝග්‍යද යන්න තීරණය කිරීම සඳහා ප්‍රජා සහභාගිත්ව පර්යේෂණාත්මක ප්‍රවේශය භාවිතයට ගනු ලැබේ.

රෝපණය කරන ලද 'ගජපි' මසුන්ගේ දේහය හා වරලේ කුණුවීම සහ පරපෝෂිත ආසාදනයන් ආර්ථිකමය වශයෙන් සැලකිය යුතු මට්ටමක ඇති බව පර්යේෂණයේ ප්‍රතිඵල වලින් පෙනීගිය. පරපෝෂිතයන් අතුරින් 'Tetrahymena' නිසා විශාල හානි ඇති වෙයි. සුදු පුළුලි රෝගය හෝ වරලේ හා / හෝ දේහ කුණුවීමේ රෝග තත්වයන්ට පසුව Tetrahymena වසංගත හට ගැනීමේ තත්වයක් ඇති බව සොයා ගැනිණි. එසේම බොහෝ මත්ස්‍ය නියැදිවල දක්නට ලැබුණු 'පීඩිත ජලක්ලෝම' පැවතීමේ තත්වය, ඉහළ අයනිකෘත නොවූ ඇමෝනියා හා නයිට්‍රජන් සාන්ද්‍රණ සහ දෛනිකව ඉහළ පී.එච් විචලනයන් ජලයේ තිබීම හා බැඳී පවතින බව හෙළිවිය.

ගොඩනඟන ජලජීව වගාව හා ධීවර කළමනාකරණය.

ගෘහස්ථ මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීම සඳහා සෘතුමය වැව්වල විභවීය නිෂ්පාදනාවය සම්බන්ධයෙන් කෙරුණු අධ්‍යයන වලින්, සෘතුමය වැව්වල මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය ‘ක්ලොරොෆිල්’ සංයුතිය, සන්නායකතාවය සහ ජලයේ භාෂ්මිකතාවය සමග ධන සහ සම්බන්ධයක් දක්වන බව හෙළි විය. එහෙයින් සෘතුමය ජලාශවල රාශිකරණ සහත්වයන් නිර්ණය කිරීම සඳහා මෙම පරාමිතිවලින් එකක් හෝ ඒවායේ සංයුක්තයක් යොදාගත හැකිය. බහු වගාව සඳහා යෙදිය හැකි යෝග්‍ය මත්ස්‍ය විශේෂ තීරණය කිරීම හා සෘතුමය වැව්වල ප්‍රජා සහභාගිත්ව ජලජීව වගාව සඳහා ක්‍රමෝපායයන් වැඩි වර්ධනය කිරීම සඳහා පර්යේෂණ කටයුතු සිදු කෙරෙමින් පවතී.

වැව් ආශ්‍රිත ධීවර කර්මාන්තය සඳහා ප්‍රශස්ත ධීවර ක්‍රමෝපායයන් නිර්ණය කිරීම පිණිස තෝරාගත් බහු වාර්ෂික ජලාශ කිහිපයක මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය හා ධීවර ආයාසය සම්බන්ධයෙන් මෙතෙක් කළ අධ්‍යයන වලදී වැවකින් වැවකට ඒකක ආයාසයකට ලැබෙන මත්ස්‍ය අස්වැන්න සැලකිය යුතු ලෙස වෙනස් වන බව පෙනීගියේය. ශ්‍රී ලංකාවේ ජලාශ වර්ගීකරණය කිරීම සඳහා ‘නිෂ්පාදන ධාරිතාව’ විශ්වාසදායක මිණුමක් ලෙස යොදාගත හැකි බවත්, ඒවා තනි ධීවර කළමනාකරණ ඒකක ලෙස සැලකිය හැකි බවත් මින් පෙනේ.

ඇගිල්ලෙන් නිෂ්පාදනයට අතිරේක දායකත්වයක් දැක්වීම සඳහා තිලාපියා මසුන් ඇති කිරීමේ ශක්‍යතාවය ඇගයීම සඳහා සිදු කෙරෙන වි-මත්ස්‍ය වගා අත්හදා බැලීම් ඇඹිලිපිටියේ තුංකම ප්‍රදේශයේ සිදු කෙරෙමින් පවතී. වි බීජ ඉසීමෙන් මසකට පසු රාශිකරණය කරන ලද තිලාපියා මව්පිය ගහණය මගින් දින 45 ක් ඇතුළත ඇගිල්ලෙන් බිහි කෙරිණි. කෙසේ වෙතත් මත්ස්‍ය ඇගිල්ලෙන් නිෂ්පාදනය අවධානයට ලක්විය යුතු තරමින් සිදු නොකෙරුණු අතර, මෙම නිෂ්පාදනය දියුණු කිරීමට වැඩිදුර අධ්‍යයනය අවශ්‍යය. එසේම, කුඹුරුවලට තිලාපියා හඳුන්වා දීම ජෛව විද්‍යාත්මක පරිබෝධ පාලකයකු ලෙස අමතර වාසයක් ඇති කරන බව නිරීක්ෂණය කෙරිණි.

මුහුදු වගාව

කකුළුවන් තර කිරීමේ සම්බන්ධ අධ්‍යයන වලදී එම ක්‍රියාවලියට වැය වන්නේ සති 3-4 කාලයක් බවත්, එය කකුළුවාගේ ආරම්භක දේහ බර ප්‍රමාණය මත රඳා නොපවතින බවත්, පෙනීගියේය. තර කිරීමේ ක්‍රියාවලිය අවසානයේදී කකුළුවන් ග්‍රෑම් 450-800 දේහ බරකට ලගා විය. රාශිකරණ සහත්වය 7/මීටර 2 දක්වා අගයයන්, අවසානයට කකුළුවන් ලගාවන දේහ බර හෝ තර කිරීමේ ක්‍රියාවලියට වැය වන කාලයට කිසිදු සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති නොකරයි.

තර කිරීම සඳහා 9-මීටර 3 ප්‍රමාණයක් යොදා ගැනීමෙන් වසරකට රු. 25,000/00 ක ලාභයක් ලැබිණි. කකුළුවන්ගේ ප්‍රමතීරි භාවය හා කුඩුවල ප්‍රමාණය මගින් තරකිරීමේ ක්‍රියාවලිය මත ඇතිවන බලපෑම් නිර්ණය කිරීම සඳහා කෙරෙන අධ්‍යයන සිදු කෙරෙමින් පවතී. සමාජ, ආර්ථික ශක්‍යතාවය නිර්ණය කිරීම සඳහා සිදු කෙරෙන ප්‍රජා සහභාගිත්වය සහිත කකුළුවන් තර කිරීමේ අධ්‍යයන සිදු කෙරෙමින් පවතී.

ජනපාලි හා ශාඛා කාලය අතරතුර 'Hclothuria scabra' හා 'H.atra' ආශ්‍රිත අභිජනන අන්තර්ගත බැලීම සිදු කෙරුණු අතර තාප උත්තේජන ක්‍රමය යෙදවීම බිඳුණු දැමීම සාථථක වන බව සොයා ගැනිණි. හොලොතුරියාවන්ගේ බිත්තර, කලල අවධීන් හා කීට අවස්ථා මත යැපෙන සිලියෝටාවන් පැවතීම නිසා කීට අවධි තුන පුරා සිදුකල යුතු රෝපණ ක්‍රියාවලිය අසාථථක විය. එසේම මාපිය ගහණය තීරත්තරයෙන්ම දිලීර ආක්‍රමණයන්ගෙන් පෙළුණු බව පැහැදිලි විය. කල්පිටිය ප්‍රාදේශීය මධ්‍යස්ථානයේ විදුලි බල අර්බුද නිසා මෙම ගැටළු විසඳා ගැනීමට කල වැඩිදුර පර්යේෂණ අඩාල විය. කොස්සා, වේක්කයා වැනි මසුන්ගේ රෝපණ විවිධත්වය වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණ සහිතව ප්‍රාදේශීය මධ්‍යස්ථානයේ සාමූහික මත්ස්‍ය අභිජනන බිඳුණු රැකුම් මධ්‍යස්ථානයේ පර්යේෂණ හා ප්‍රදර්ශන කටයුතු සිදු කෙරෙමින් පවතී. ඉස්සන් වගාකරුවන්ට බෝග මාරුව සඳහා වෙනත් විකල්ප විශේෂයන් නොමැති බැවින්, මෙම ක්ෂේත්‍රය අවධානයට ලක්විය යුතු ක්ෂේත්‍රයක් ලෙස හඳුනා ගෙන ඇත. කුඩු තුළ මත්ස්‍යයන් වගා කිරීමේ අන්තර්ගත බැලීම් වලින් නොනැසී ජීවත්වීම 68% බව පෙනුණු අතර, ඉස්සන්ගේ වර්ධන වේගය ගත් කල ආහාරයට දෙනු ලබන ඉස්සන් කැම හා අපතේ යන මසුන් අතර සැලකිය යුතු වෙනසක් නොමැති බව සොයා ගැනිණි.

කඩොලාන හා තෙත්බිම් කලමනාකරණය

තෙත් බිම් කලමනාකරණයේ වැදගත්කම සම්බන්ධයෙන් පොදු ජනතාව දැනුවත් කිරීම, සාමූහික පර්යේෂණ දියත් කිරීම හා අධ්‍යාපනික කටයුතු සඳහා මෙන්ම විනෝදාස්වාදය සඳහා ද අවස්ථාවන් ලබාදීමේ අරමුණ සහිතව කඩොලේකැලේ ප්‍රාදේශීය පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානයේ පරිශ්‍රය තුළ කඩොලාන උද්‍යානයක් ඉදි කිරීම.

පුහුණු කිරීම් හා ව්‍යාප්ති කටයුතු

- දංකොටුව, ඇහැලියගොඩ, නුවර, දඹදෙණිය, දෙකටන, ධීවර අභ්‍යාස ආයතනය, නාරා ආයතනය යන ස්ථානවලදී හා බස්නාහිර පළාතේ කාර්මික සංවර්ධන අධිකාරිය සඳහා විසිතුරු මත්ස්‍ය වගාව සහ අභිජනනය සම්බන්ධ පාඨමාලා 10 ක් පවත්වන ලදී.
- මත්ස්‍ය රෝග හඳුනාගැනීම සම්බන්ධයෙන් සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවේ පශු වෛද්‍යවරුන් 30 ක් පුහුණු කරන ලදී.
- විසිතුරු හා ආහාරමය මසුන් වගා ක්ෂේත්‍රයේ විවිධ අංශ නිදර්ශනය කිරීම සඳහා ප්‍රදර්ශන 05 කට සහභාගි විය.
- විසිතුරු මත්ස්‍ය වගාකරුවන් විසින් රැගෙන එන ලද විසිතුරු මත්ස්‍ය නියැදි වල රෝග හඳුනා ගැනීම.
- පම්බල, මිරිදිය ඉස්සන් සඳහා බිඳුණු රැකුම් මධ්‍යස්ථානයක් පිහිටුවීම සඳහා ජලජීව වගා සංවර්ධන අධිකාරියට සහය දීම.
- හික්කඩුව සිංහ සමාජය සමග එක්ව කඩොලාන පැල සිටුවීමේ වැඩ සටහන.

- දකුණු දිග වෙරළේ සංරක්ෂණය හා කළමනාකරණය සඳහා කළමනාකරණ සැලසුම.
- මීගමු කලපුව සඳහා කළමනාකරණ සැලසුම.
- මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය සමග එක්ව කඩොලාන ප්‍රතිස්ථාපන වැඩ සටහන.
- ශ්‍රී ලංකා ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංගමය හා එක්ව මත්ස්‍ය රෝග හඳුනාගැනීම සම්බන්ධ පුහුණු වැඩමුළුවක් සංවිධානය කරන ලදී.

සහභාගි වන ලද වැඩමුළු / පුහුණුවීම් / දේශන හා සමුළු

- නාරා හි පැවැත්වුණු 'වෙරළබඩ ජලජීව වගාව සඳහා කලාපකරණය' පිළිබඳ වැඩමුළුව.
- වෙරළබඩ ඉස්සන් වගාවේ රෝග වැළැක්වීම හා සෞඛ්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ වාරික වැඩමුළුව.
- ඉස්සන්ගේ සෞඛ්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ වැඩමුළුව, තායිලන්තය.
- විසිතුරු මත්ස්‍ය වගාව පිළිබඳ ජගත් සමුළුව, සිංගප්පූරුව.
- ඉස්සන් වගාව සඳහා යෝග්‍යතම ක්‍රියාමාර්ග මාලාව පිළිබඳ විශේෂඥ උපදේශනය, තායිලන්තය.
- ජලජීව වගා අධ්‍යයනය හා විවර්ධනය පිළිබඳ කාර්යානුකූල විශේෂඥ උපදේශනය, තායිලන්තය.
- ශ්‍රී ලංකා පදනම් ආයතනයේ පැවැති මෙවලම්කරණය හා එහි යෙදවුම් පිළිබඳ සමුළුව, ශ්‍රී ලංකාව.
- නාරා හි පැවැති 'වණ ඇති කරන සත්ව වසංගත රෝග සහසාධකය' පිළිබඳ සම්මන්ත්‍රණය.
- ග්‍රාමීය ජලජීව වගාවේදී ජලජ සතුන්ගේ සෞඛ්‍යය පිළිබඳ අන්තර්ජාතික වැඩමුළුව, බංග්ලාදේශය.
- ශ්‍රී ලංකාවේ ඉස්සන් වගාව ආශ්‍රිතව හටගන්නා ප්‍රධාන රෝග සඳහා කළමනාකරණ ක්‍රමෝපායයන් පිළිබඳ තේමානුකූල විවරණයක්.
- මත්ස්‍ය ජාන විද්‍යාව පිළිබඳ පුහුණුව, ඩෙකින්, ඕස්ට්‍රේලියාව.

විශේෂඥ උපදේශක සේවා

- විසිතුරු මත්ස්‍ය වගාව, ආහාරමය මත්ස්‍ය වගාව හා ඉස්සන් වගාව සඳහා ගුම් යෝග්‍යතා වාර්තා 04.
- ඉස්සන් වගා ව්‍යාපෘති ඇරඹීම සඳහා කලාපීය අනුමැති වාර්තා 12.
- ඉස්සන් වගාකරුවන්ට දෙනු ලබන ප්‍රතිව්‍යුහකරණ ණය මුදල් වැය කිරීම පිළිබඳ නිරීක්ෂණ වාර්තා 120.
- ඉස්සන් සාම්පල වල පී. සී. ආර්. විශ්ලේෂණය පිළිබඳ වාර්තා 93.

ප්‍රකාශන

- ජයසිංහ, ජේ.එම්.පී.කේ. හා ජයසේකර, ඒ.එම්., 1999.
ශ්‍රී ලංකාවේ ජලජීව වගා පර්යේෂණ අවශ්‍යතා, ප්‍රමුඛතා හා ධාරිතාවයන් 4 : ශ්‍රී ලංකා ජර්නල් ඔෆ් ඇක්වාටික් සයන්සස්.
- කස්තුරිරත්න, කේ.ඒ.එස්., වන්නිතායක, ඩබ්.එම්.ටී.බී. හා එදිරිසිංහ, යූ. 1999.
ශ්‍රී ලංකාවේ වයඹ පළාතේ ඉස්සන් වගා බිම්වල අපවහන ජලයේ පිරිපහදු කිරීම් සඳහා මට්ටම් 'Meretrix casta' හා මුහුදු තෘණ *Gracilaria edulis* සංගහණයන්ගෙන් ඇතිවන බලපෑම්. 5 වන විද්‍යාත්මක සැසිවාරය , ශ්‍රී ලංකා ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංගමය.
- රහමත් , එම්., වන්දුපානුල් , එස්. හා සිරිවර්ධන, පී.පී.පී.එස්.එන්. 1999.
ගොවියන් පුහුණු කිරීම හා ව්‍යාප්තිය : විස්තෘත කිවුල්දිය ඉස්සන් වගාවේ සෞඛ්‍ය කළමනාකරණයට මගක් ලෙස. ආසියාවේ ග්‍රාමීය කුඩා පරිමාණ ජලජීව වගා සංවර්ධනයේදී ජලජ සතුන්ගේ ප්‍රාථමික සෞඛ්‍යාරක්ෂාව පිළිබඳ DFID / FAO / NACA ආසියා කලාපීය වැඩමුළුවේදී ඉදිරිපත් කරන ලද පත්‍රිකාව. ඩකා, බංග්ලාදේශය.
- සිරිවර්ධන, පී.පී.පී.එස්.එන්. 1999.
ශ්‍රී ලංකාවේ ඉස්සන් වගාව : වාසි, ගැටළු සහ කළමනාකරණය හා සංවර්ධනය හා බැඳුණු බාධාවන් හා ගැටළු ඇමතීම සඳහා ප්‍රතිචාර. පී 99 - 110. එන්.ඒ.ඕ. ධීවර වාර්තා අංක 572 හි අතිරේකය, තිරසාර ඉස්සන් වගා කර්මාන්තයක් සඳහා වන ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳ බැංකොක් හි පැවැති ලෝක ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානයේ තාක්ෂණික උපදේශනය.
- සිරිවර්ධන, පී.පී.පී.එස්.එන්. 1999.
ශ්‍රී ලංකාවේ ඉස්සන් වගාවේදී හට ගන්නා ප්‍රධාන රෝග සඳහා කළමනාකරණ ක්‍රමෝපායයන්. ඉස්සන් වගාවේ ප්‍රධාන රෝග සඳහා කළමනාකරණ ක්‍රමෝපායයන් හේමානුකුලව විමර්ශනය කිරීම පිළිබඳ FAO / NACA / WWF අන්තර්ජාතික වැඩමුළුවෙහිදී ඉදිරිපත් කළ පත්‍රිකාව.

- සිරිවර්ධන, පී.පී.පී.එස්.එන්. 1999. ඉස්සන් වගාව උදෙසා යෝග්‍යතම ක්‍රියාමාර්ග මාලාව පිළිබඳ විශේෂඥ උපදේශනයේදී සඳහන් තාක්ෂණික උපදෙස්. ඉස්සන් වගාව උදෙසා යෝග්‍යතම ක්‍රියාමාර්ග මාලාව පිළිබඳ විශේෂඥ උපදේශනයේදී ඉදිරිපත් කළ පත්‍රිකාව. NACA, බැංකොක්, තායිලන්තය.
- සිරිවර්ධන, පී.පී.පී.එස්.එන්. 1999. ශ්‍රී ලංකාවේ ජලජීව වගා : ජලජීව වගා අධ්‍යයනය සඳහා විවලයක හා පාරිභාෂික ශබ්දමාලාව. ආසියාවේ ජලජීව වගා අධ්‍යයනය සඳහා විවලයක හා පාරිභාෂික ශබ්දමාලාව පිළිබඳ කාර්යානුකූල විශේෂඥ උපදේශනයේදී ඉදිරිපත් කළ පත්‍රිකාව. බැංකොක්, තායිලන්තය.
- සිරිවර්ධන, පී.පී.පී.එස්.එන්. , විජේගුණවර්ධන, පී.කේ.එම්., හා කිත්සිරි, එච්.එම්.පී. 1999. ඉස්සන්ගේ සෞඛ්‍ය කළමනාකරණ ක්ෂේත්‍රයේ පර්යේෂණ හා සංවර්ධනය. වෙරළබඩ ඉස්සන් වගාව ආශ්‍රිත රෝග වැළැක්වීම හා සෞඛ්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ වාරික වැඩමුළුව. තාරා, ශ්‍රී ලංකාව.
- විජේසේකර, ආර්.පී.එස්., 1999. ශ්‍රී ලංකාවේ විසිතුරු මත්ස්‍ය වගා කර්මාන්තය : වර්තමාන තත්වය හා අනාගත ප්‍රවණතා සිංගප්පූරුවේ පැවැති 'ඇක්වාරාමා 99' දී ඉදිරිපත් කරන ලදී.
- වත්තිනායක, ඩබ්.එම්.ටී.බී., 1999. ශ්‍රී ලංකාවේ පුත්තලම කලපුවේ කොළ බෙල්ලා *Perna Viridis*, පර්යේෂණාත්මකව පහුරු මත වගා කිරීම. 5 වන ආසියානු ධීවර සමුළුව.
- වත්තිනායක, ඩබ්.එම්.ටී.බී., හේවාචිතාරණ, එම්.එච්., ජයසිංහ ජේ.එම්.පී.කේ. හා එදිරිසිංහ, යූ. 1999. ශ්‍රී ලංකාවේ අර්ධ සුක්ෂම ඉස්සන් වගා පද්ධතිවල අපවහන ජලයේ අවලම්බිත ඝන ද්‍රව්‍ය රැස්වීම හා ක්ලෝරොෆිල් සාන්ද්‍රණය පාලනය සඳහා ඔයිස්ටර් බෙල්ලන් '*Crassostrea madrasensis*' 5 වන ආසියානු ධීවර සමුළුව.

ධීවර තාක්ෂණ අංශය

1999 වසරේදී ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති තුනක් දියත් කරන ලදී.

කිරින්දට ඔබ්බෙන් මුහුදේ පතුලේ තිරස් මරුවැල් ධීවර පන්තිය පිළිබඳ පර්යේෂණ සාර්ථකව සිදු කරන ලදී. තිරි-මෝසම් මාසවලදී කාර්යයන් සිදු කරන ලදී. තාරා ආයතනයට අයත් NW 35 යාත්‍රාව හා කුලියට ගන්නා ලද ධීවර යාත්‍රා ධීවර පන්තියේ අත්හදා බැලීම වලට යොදන ලදී. තාරා ආයතනයට අයත් NW 35 යාත්‍රාව හා කුලියට ගන්නා ලද ධීවර යාත්‍රා ධීවර පන්තියේ අත්හදා බැලීම් වලට යොදන ලදී. ධීවර ප්‍රජාවගේ සහභාගිත්වය සහිතව ධීවර පන්තියේ සියලු අත්හදා බැලීම් සිදු කෙරිණි. මුහුද ඉතාමත් සන්සුන් තිත්වල අවස්ථාවන්හිදී පමණක් මෙම ධීවර පන්තිය සාර්ථකව කළ හැකි බව ප්‍රතිඵල මගින් පෙනී ගියේය.

වැලිගම, ගාල්ල හා පානදුර ට ඔබ්බෙන් මුහුදෙහි මසුන් ජීවරාශී කරන ඇටවුම් (FADS) තැන්පත් කරන ලදී. මෙම තාක්ෂණය 'වන්නා' හා 'ලේන පරවා' වැනි අඩුවෙන් ප්‍රයෝජනයට ගැනෙන වෙරළාසන්න ධීවර සම්පත් උපයෝජනය සඳහා යොදාගත හැක. කටු පොකිරිස්සන්ගේ වාසස්ථාන වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා කිරින්දේ කෘතිම කොරල් පරයන් නිර්මාණය කිරීම සිදු කරන ලදී.

පර්යේෂණ නිලධාරියකු ලෙස පුනරුද්ධ මහතා අංශයට බඳවා ගන්නා ලදී. 'තාක්ෂණික තොරතුරු සහිත ධීවර ආම්පන්න සංග්‍රහය' ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී.

NW 35 යාත්‍රාවේ අඵත්වැඩියා කටයුතු සිදු කරන ලද අතර, අංශයේ පර්යේෂණ කටයුතු බොහොමයකට මෙය යොදා ගන්නා ලදී. NW 35 යාත්‍රාව පර්යේෂණ කටයුතු වලට පූර්ණ වශයෙන් යෙදවෙන අවස්ථාවන්හි දී අනෙකුත් පර්යේෂණ සඳහා යෙදවීමට අශ්වබල 25 ක බැහැරින් සවි කෙරෙන එන්ජිමක් මිලට ගන්නා ලදී.

අංශාධිපති ආචාර්ය ඩී.එස්.ජයකොඩි තායිලන්තයේ SEAFDEC වෙත දින 10 ක විදේශ ගමනක යෙදිණි.

ප්‍රකාශන.

ජයකොඩි , ඩී.එස්., හා එස්. ශ්‍රී ලාල් (1999). තාක්ෂණික තොරතුරු සහිත ධීවර ආම්පන්න සංග්‍රහය.

සාගර විද්‍යා අංශය

වැඩ සටහන 1: අක්වෙරළේ සාගර විද්‍යාත්මක සමීක්ෂණය.

ව්‍යාපෘතිය 1:

තේමාව : ‘සයුරි’ පර්යේෂණ යාත්‍රාව භාවිතයෙන් ශ්‍රී ලංකාවට අයත් මුහුදේ භෞතික, රසායනික, භූ විද්‍යාත්මක හා ජීව විද්‍යාත්මක ගති ලක්ෂණ අධ්‍යයනය කිරීම.

‘සයුරි’ යාත්‍රාව මුහුදු ගමන් වාර කිහිපයක යෙදුණු අතර, කොළඹට ඔබ්බෙහි මුහුදින් වැලි නියැදි 48 ක් රැස් කරන ලදී. පෙතේර විශ්ලේෂණ සිදු කරන ලද අතර, එහි ප්‍රතිඵල ‘ඉදිකිරීම් කාර්මාන්තය සඳහා අක්වෙරළේ වැලි ගොඩ දැමීම’ යන මැයෙන් වූ වාර්තාව සැකසීම සඳහා එන්.බී.ආර්.මී. ආයතනය වෙත ලබා දෙන ලදී. පරීක්ෂණ කටයුතු සඳහා මෝටරයක් ඉදිකිරීම පිණිස තෝරාගත් නියැදි කිහිපයක් ද එම ආයතනයට යවන ලදී.

වැඩ සටහන 2: වෙරළාසන්න සාගර විද්‍යාත්මක සමීක්ෂණ හා දත්ත කළමනාකරණය.

ව්‍යාපෘතිය 1:

තේමාව :: ජාතික සාගර විද්‍යාත්මක දත්ත මධ්‍යස්ථානයක් ස්ථාපනය කිරීම. (NODC)
ඉන්දියානු සාගරය ඇතුළත, ‘ජගත් සාගරික සංසරණ පර්යේෂණය (WOCE)’ සඳහා අන්තර්ජාතික පර්යේෂණාත්මක මුහුදු ගමන් දත්ත රැස් කරන ලදී.

ව්‍යාපෘතිය 2:

තේමාව : වෙරළාසන්න කලපුවල හා කිවුල්දිය භෞතික සාගර විද්‍යාත්මක සමීක්ෂණය.

වෙණතාවයේ අස්ථාවර ස්වභාවය ඇගයීම පිණිස විවිධ දේශගුණික කලාප 3 ක පිහිටි කලපු තුනක් තෝරා ගන්නා ලදී. මෙම පද්ධති විසින් දේශගුණික සාධක වලට දක්වන ප්‍රතිචාරය ප්‍රමාණාත්මකව නිර්ණය කිරීමට කාලගුණික දත්ත හා ගංගා අපදාවන දත්ත සමග පුත්තලම, මීගමුව හා හලාවත කලපුවෙන් ලබා ගන්නා ලද මාසික වෙනස මිණුම් විශ්ලේෂණය කරන ලදී.

උදම් සංසිද්ධියේ බලපෑමෙන් වෙනස් ජලය ගලා ඒම පිලිබඳ ප්‍රධාන සැලසුමක් පිලියෙල කිරීම. සඳහා මීගමුව, මුත්දල හා පුත්තලම කලපුවලින් පසුගිය වසරවල රැස් කල දත්ත සම්පාදනය කරන ලදී.

ව්‍යාපෘතිය 3:

තේමාව : ශ්‍රී ලංකාව වටා වෙරළාසන්න ජලයේ මුහුදු මට්ටම මැනීම හා දත්ත රැස් කිරීම

මුහුදු මට්ටම හා උදම් පිලිබඳ දත්ත රැස්කිරීම වසර පුරාම සිදු කරන ලදී. අන්තර්ජාතික (GLOSS) හා දේශීය ආයතන සඳහා උදම් වගු සකස් කිරීම බෙදා හැරීම සිදු කෙරිණි. වෙරළාසන්න ජල ස්කන්ධයන්හි (මීගමුව, මුත්දල හා පුත්තලම කලපුව) ජල හුවමාරුව පිලිබඳ ප්‍රධාන සැලසුම සැකසීම සඳහා පසුගිය වර්ෂ වල රැස් කරන ලද සියළු දත්ත සම්පාදනය කරන ලදී.

ව්‍යාපෘතිය 4:

තේමාව : නිවර්තන කලාපීය නොගැඹුරු මෝය පිළිබඳ අධ්‍යයනය හා වර්ගීකරණය.

ලෙණතාවයේ අස්ථාවර ස්වභාවය ඇගයීම පිණිස විවිධ දේශගුණික කලාප 3 ක පිහිටි කලපු 3 ක් තෝරා ගන්නා ලදී. මෙම පද්ධති විසින් දේශගුණික සාධක වලට දක්වන ප්‍රතිචාරය ප්‍රමාණාත්මක නිර්ණය කිරීමට කාලගුණික දත්ත හා ගංගා අපදාවන දත්ත සමග සුන්තලම, මීගමුව හා හලාවත කලපුවලින් ලබා ගන්නා ලද මාසික ලෙණතා මිණුම් විශ්ලේෂණය කරන ලදී.

භෞතික හා ජලවිද්‍යාත්මක ලක්ෂණ වල සාරාංශයක් පහත වගුවේ දක්වා ඇත. මෙම කලපුවල භෞතික හා ජලවිද්‍යාත්මක ලක්ෂණ මගින්, ජීව විද්‍යාත්මක ක්‍රියාදාමයන්හි සීඝ්‍රතා වැඩි දියුණු කෙරෙන ව්‍යුහයක් නිර්මාණය කරයි ; මෙහිසා මසුන්, කඩොලාන, ලෙණ වගුරු, මුහුදු තටක හා කොරල් වැනි ස්වභාවික සම්පත් වලින් කලපු පොහොසත් වෙයි.

කලපුව	සුන්තලම	මීගමුව	හලාවත
දිග (කි. මී.)	44	10	4
පළල (කි. මී.)	2 - 12	3.5	2
පෘෂ්ඨය වර්ගඵලය (වර්ග කි. මී.)	335	36.5	16
මධ්‍යන්‍ය ගැඹුර (මී.)	1.7	1.25	1.0
චාර්ෂික වර්ෂාපතනය (මි.මි.)	1200	2040	-
චාර්ෂික වාෂ්පීකරණය (මි.මි.)	1800	1440	-
ගංගා විසර්ජනය (මි.3 තත් -1)	5.00	20 - 225	nil
චාර්ෂික ලෙණතා විචලනය (පි.එස්.යු.)	20 - 25	15	31
චාර්ෂික මධ්‍යන්‍ය ලෙණතාවය (පි.එස්.යු.)	38	20	20
තේවාසික කාලය (දින)	50	2 සිට 710	4 සිට 750
මධ්‍යන්‍ය උදම් පරාසය (මී.)	0.25	0.20	0.15

සටහන: ඉහත වැඩ සටහනේ ප්‍රතිඵල මත සහයෝගීතා සැලැස්ම සකස් කොට ඇත. ඉස්සන් හා ගොඩනර ධීවර කර්මාන්තය කෙරෙහි එතරම් බලපෑමක් ඇති නොකරන වයඹ වෙරළ තීරයේ ලෙණතා ගැටව වසඳීම සඳහා එහි දී ඇති නිර්දේශ පහත පරිදි වේ:

1. නිසි ජල අපදාවනයක් ඇති කිරීම සඳහා මිලන්ද ඇල ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම හා එයට 2-3 මී 3/තත් වේගයකින් මෘදු ජලය සැපයිය හැකි ජල ටැංකියක් සෑදීම.
2. මුත්තල කලපුවේ ලෙණතා ප්‍රශ්නය විසඳීම සඳහා මුහුදෙන් ජලය පොම්ප කිරීම හෝ සොරොච් ගේට්ටු ස්ථාපනය කිරීම (මුඛය විවෘත කිරීම සඳහා)

ප්‍රකාශන :

ජයසිරි, එච්.බී., හා රාජපක්‍ෂ, ජේ.කේ., 1999.

මුන්දල කලපුවේ ලවණ හා ජල තුලනය :

තදබල ලෙස ඇඟිලුණු ශ්‍රී ලංකාවේ කලපුවකි. (නාරා ජර්නලය වෙත පල කිරීම සඳහා යවන ලදී.)

රාජපක්‍ෂ, ජේ.කේ., හා ජයසිරි, එච්.බී., 1999.

නිවර්තන කලපුවක සීමිත ජල හුවමාරුව : ශ්‍රී ලංකාවේ බටහිර වෙරළේ පිහිටි මීගමුව කලපුව (නාරා ජර්නලය වෙත පල කිරීම සඳහා යවන ලදී.)

අරුලානන්දන්, කේ., 1999.

ලවණතා මිණුම් හා තව ලවණතා මානකයක භාවිතය. (නාරා ජර්නලය වෙත පල කිරීම සඳහා යවන ලදී.)

තෙන්නකෝන්, ටී.කේ.ඩී., උතෝරා, එච්., ඉකෙගම්, චයි., (ජපානයේ සාගා විශ්ව විද්‍යාලය,

නිශාන්ත නානායක්කාර (මොරටුව විශ්ව විද්‍යාලය) “ශ්‍රී ලංකාවේ බලශක්ති කර්මාන්තය තුළ

මටෙක් (OTEC) බලාගාරයකින් අපේක්ෂිත කාර්යයන්” අන්තර්ජාතික OTEC / DCWA

සංගම් සමුළුව 99’ ඉමාරි, ජපානය, නොවැම්බර් 1999.

ජාතික ජල ගාස්තිය කාර්යාලය

ජාතික සිතියම්කරණ වැඩසටහන ඉදිරි වර්ෂවලදී ද ක්‍රියාත්මක වීමට නියමිත අඛණ්ඩ වැඩ සටහනකි. නාවික සිතියම් සකස් කිරීම හා ජලගාස්තිය දත්ත පදනමක් නිර්මාණය කිරීම ඇතුළු ක්‍රියාකාරකම් 5 ක් මෙම වැඩ සටහන යටතේ ඇත.

මෙම ක්‍රියාකාරකම් නම් ;

- (අ) 'සයුරි' යාත්‍රාව මගින් අක්වෙරළ ආශ්‍රිත දත්ත රැස් කිරීම.
- (ආ) 'තරංගා' මගින් වෙරළාසන්න දත්ත රැස් කිරීම.
- (ඇ) විස්තරාත්මක වෙරළරේඛය සමීක්ෂණය.
- (ඈ) දත්ත සැකසුම.
- (ඉ) සිතියම් සම්පාදන කටයුතු හා නාවුක සිතියම් මුද්‍රණය.

වැඩ සටහන : ජාතික සිතියම්කරණ වැඩ සටහන.

ව්‍යාපෘතිය 1 :
 තේමාව : මීගමුව හා වැලිගමට ඔබ්බෙහි මුහුදේ අක්වෙරළ ප්‍රදේශයේ පිළිවෙලින් වර්ග කි . මී. 400 හා වර්ග කි . මී. 200 ක ප්‍රදේශයක 'සයුරි' යාත්‍රාව මගින් ජලගාස්තිය දත්ත ලබා ගැනීම.

ප්‍රගතිය : වැලිගම මුහුදු ප්‍රදේශය අවසන් කරන ලදී. මීගමුව අක්වෙරළ ප්‍රදේශය සම්පූර්ණ කරන්නට නොහැකි විය. (65% සම්පූර්ණ කරන ලදී.)

අපේක්ෂිත ආකාරයට බහු කදම්භ ධ්වනිමානය ස්ථාපිත කරන්නට නොහැකි විය. ජලගාස්තිය කාර්යාලයේ ජලගාස්තිය මිණුම්දෝරුවන් තිදෙනෙකු ඉල්ලා අස්විය. විවිධ දුෂ්කරතා නිසා ඉවත්ව ගිය මිණුම්දෝරුවන්ගේ තනතුරුවලට අවතීන් බඳවා ගැනීම කළ නොහැකි විය.

ව්‍යාපෘතිය 2 :
 තේමාව : මීගමුව කලපුවේ වර්ග කි.මී. 100 ක හා මිරිස්ස - දෙවුන්දර ප්‍රදේශයේ වර්ග කි.මී. 100 ක වෙරළාසන්න ප්‍රදේශයේ 'තරංගා' යාත්‍රාව මගින් ජලගාස්තිය දත්ත රැස් කිරීම.

ප්‍රගතිය : 80% සම්පූර්ණ කරන ලදී. (ඉහත විස්තර කරන ලද බාධක නිසා)

ව්‍යාපෘතිය 3 :
තේමාව : දික් ඔව්ට සිට ලන්සියාගම දක්වා කි.මී. 75 ක ක සහ මීගමු කලපුවේ විස්තරාත්මක වෙරළකීර සමීක්ෂණය.
ප්‍රගතිය : 90% සම්පූර්ණ කරන ලදී. (වෙනත් හසිදි කටයුතු වලට හුම් මිණිත්දෝරුවන්ට යෙදෙන්නට සිදු වූ නිසා)

ව්‍යාපෘතිය 4 :
තේමාව : මිටිස්ස ධීවර වරායේ හා එහි ප්‍රවේශවල වර්ග කි.මී. 800 ක පමණ දත්ත සැකසුම හා දළ නිමැවුම් පත් නිෂ්පාදනය.
ප්‍රගතිය : 70% සම්පූර්ණ කරන ලදී.
වැඩ සටහන : 1 යටතේ ද සඳහන් කොට ඇති අවහිරතා නිසා අපේක්ෂිත දත්ත ප්‍රමාණය රැස් කළ නොහැකි විය.

ව්‍යාපෘතිය 5 :
තේමාව : මිටිස්ස ධීවර වරාය හා එහි ප්‍රවේශයන් සහ වැලිගම (වර්ග කි.මී. 200 ක) ප්‍රදේශය ආවරණය කෙරෙන නාවික සිතියම සම්පාදනය, සිතියම්කරණ කටයුතු හා මුද්‍රණය.

ප්‍රගතිය : 85% සම්පූර්ණ කරන ලදී.
 කොළඹ මුහුදු සිතියමේ සංශෝධිත සංස්කරණය (65% සම්පූර්ණ කරන ලදී.)

වැඩ සටහන : 1 යටතේ සඳහන් කොට ඇති අවහිරතා හේතුවෙන් අපේක්ෂිත දත්ත ප්‍රමාණය රැස්කළ නොහැකි විය.

අනෙකුත් කලින් සැලසුම් නොකරන ලද ක්‍රියාකාරකම්.

- (අ) ඉන්දියානු සාගරයේ ධීවර සම්පත් (පරිමාණය 1:10,000,000) දක්වන සිතියමක් සකස් කර වර්ණයෙන් මුද්‍රණය කරන ලදී.
- (ආ) ශ්‍රී ලංකාවේ සුළඟ ආහාරමය මුහුදු මසුන් දැක්වෙන පෝස්ටරයක් (විශේෂ 42) සකස් කොට වර්ණයෙන් මුද්‍රණය කරන ලදී.
- (ඇ) දොඩන්දුව ධීවර වරාය සංවර්ධනය සඳහා ජල ශාස්ත්‍රීය සමීක්ෂණය සම්පූර්ණ කරන ලදී.
- (ඈ) ලන්සියාගම - වෙරළබඩ ඉංජිනේරු ගවේෂණ.
- (ඊ) සිතියම් විස්තර සඳහා දත්ත පදනමක් වැඩි දියුණු කිරීම - සම්පූර්ණ කරන ලදී.

- (ඊ) ශ්‍රී ලංකාවේ ජනතාවගේ ගැඹුරුමිතික සම්බන්ධය - සම්පූර්ණ කරන ලදී.
- (ඈ) ශ්‍රී ලංකාවේ හා කාසල්වී ජනතාවල වර්ගවල හා පරිමාමිතික ගණනය කිරීම්.
- (ඉ) වැලිපටත්විල පොදු මිත්මයුරු බිමේ - සම්පූර්ණ කරන ලදී.
- (ඊ) කුඩාපාඩුව ධීවර යාත්‍රා නැවතුම්පල සඳහා ජලගාස්ත්‍රිය සම්බන්ධය.
- (උ) වෙරළ සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව - වෙරළබඩ ඉංජිනේරු ගවේෂණ (50% සම්පූර්ණ කරන ලදී. කටයුතු අඛණ්ඩව සිදු කෙරෙයි.)

සමාජ ආර්ථික හා අලෙවි පර්යේෂණ අංශය.

වැඩ සටහන - 1   ධීවර සමාජ ආර්ථික සහ අලෙවිකරණය පිළිබඳ පර්යේෂණ.

ව්‍යාපෘතිය 1:   අන්තචලය වැඩි දියුණු කිරීමෙන් මෝර වරල් මගින් ලැබෙන අපනයන ආදායම වැඩිකර ගත හැක්කේ කෙසේද?

ශ්‍රී ලංකාවේ මෝර වරල් කර්මාන්ත ආශ්‍රිත නිෂ්පාදනය, අගය අනුයුක්ත කිරීම, තාක්ෂණය වර්ධනය කිරීම සහ අපනයන ආදායම සඳහා බලපාන ප්‍රධාන ගැටළු වටහා ගැනීම සඳහා මෙම අධ්‍යයනය වැදගත් විය. මෙම කර්මාන්තය වැඩි වර්ධනය කිරීම සඳහා නිෂ්පාදකයින්ට හා සැලසුම් ශිල්පීන්ට මෙය උපකාරී වනු ඇත

සොයාගැනීම් :

සාමාන්‍ය තෙත් වරල් නිෂ්පාදනය. (මාසයට) කි.ග්‍රෑ.

මිගමුව	බේරුවල	මිරිස්ස
1600	1400	963

තෙත් මෝර වරල් එකතුවේ සංයුතිය (මාසයේ සාමාන්‍යය) කි.ග්‍රෑ.

මිගමුව		බේරුවල		මිරිස්ස	
හොඳ මෝරා	60%		57%		55%
නිල් මෝරා	04%		05%		11%
සුදු නායා මෝරා	06%		02%		20%
උදලු මෝරා	03%		03%		035%
කස මෝරා	27%		33%		11%

තෙත් වරල් රැස් කරන්නන් (සුද්ගලයන්)

මිගමුව	බේරුවල	මිරිස්ස
04	04	05

ව්‍යාපෘතිය 2:   ශ්‍රී ලංකාවේ බොල්ගොඩ කලපුවේ ජා කොටු ධීවර කර්මාන්තය පිළිබඳ සමාජ ආර්ථික අධ්‍යයනයක්.

සොයා ගැනීම් :

- බොල්ගොඩ හා රැකව ප්‍රදේශවල ජීවත්වන ජනතාවට ජා කොටු ධීවර කර්මාන්තය විශාල උපකාරයකි. සිය ජීවිකා වාත්තිය සඳහා මාඵ වෙළඳුන්, වේවැල් තනන්නන්, මසුන් රැස් කරන්නන් හා නුසුහුණු කම්කරුවන් රාශියක් මෙම ධීවර කර්මාන්තය මත යැපේ.

- ජා කොටුවල ව්‍යුහය, ජා කොටු ගොඩනැගීම සඳහා යොදන අමුද්‍රව්‍ය හා ජා කොටු තැනෙන ක්‍රමය බොල්ගොඩ මෝයට වඩා රැකව කලපුවේ වෙනස්ය.
- පරිසර දූෂණය, කඩොලාන පරිහානිය හා ජා කොටු තැනීම සඳහා යොදන අමුද්‍රව්‍ය වල ඉහල පිරිවැය වැනි ගැටළු වලට වර්තමාන ජා කොටු කර්මාන්තය මුහුණ දී ඇත.

මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ජා කොටු ක්‍රියාත්මක කිරීමේ හිමිකම් ඇති ධීවරයන් ගෙන් බොහොමයක් ජා කොටු ධීවර පන්තිය ක්‍රියාත්මක නොකරති. භාවිතයේ හිමිකම් සහිතව ජා කොටු ධීවර කර්මිකයන් 50 ක් ගෙන් ජා කොටු ක්‍රියාත්මක කරනුයේ 20 දෙනෙකු පමණක් වන අතර, රැකව කලපුවේ ජා කොටු භාවිතයේ හිමිකම් ඇති ධීවරයන් 25 ක් ගෙන් ජා කොටු ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කරනුයේ 9 දෙනෙකු පමණි.

- ප්‍රදේශ දෙකෙහිම ජා කොටු වාරයේදී ජා කොටු ධීවරයන්ට අතිරික්ත ඉස්සන් අස්වැන්නක් ලැබෙනුයේ අස්වනු උපරිම වන මාසයේ පමණි. මෙසේ වන්නේ මාර්තු සිට අප්‍රේල් දක්වා පමණි.
- ප්‍රදේශ දෙකෙහිම ජා කොටු ධීවර කර්මාන්තයෙන් ලැබෙන ආදායම විචලනය වන සුලුය. බොල්ගොඩ හිදී උගුල් 78 කින් සමන්විත ජා කොටු දින 7 ක් ක්‍රියාත්මක කළ විට ධීවරයන් රු. 141925/- ක් උපයා ගැනීමට සමත්වූ බවත්, රැකව හිදී උගුල් 20 කින් සමන්විත ජා කොටු දින 7 ක් ක්‍රියාත්මක කළ විට ධීවරයන් රු. 92000/- ආදායමක් උපයා ගන්නට සමත්වූ බවත්, යොයාගැනීම් වලින් පෙනීගියේ, මෙයට හේතුව රැකවෙන් ලැබෙන අස්වැන්නේ P.indicus ඉස්සන්ගේ ආර්ථිකව ඉතාම වැදගත් වන විශේෂ සිටීමය.
- ඉස්සන් / මසුන් අලෙවිකරණ මාවත් තුළදී බොල්ගොඩ සෑම ධීවරයකුටම මසුන් රැස් කරන්නන් දෙදෙනෙකුට හ බෝට්ටු ඉස්සන් මිලදී ගන්නන්ට සම්බන්ධකම් ඇති බව හෙළිවිය. රැකව ප්‍රදේශයේ ජා කොටු ධීවරයන් බොහොමයක් රැකව සිටින නියෝජිතයෙකුට සිය අස්වැන්න විකුණන බවද පෙනීගියේ.
- ධීවරයන්ට අමතර ඉස්සන් / මසුන් අස්වැන්නක් ලැබුණු විට ඔවුහු ජීවා කොලඹ මධ්‍යම මාථ වෙළඳපලට යවයි.

ව්‍යාපෘතිය 3: විසිතුරු මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය හා වගාව දියුණු කිරීමෙන් අපනයන ඉපයීම් හා රැකියා අවස්ථා ඉහල දැමිය හැකි අයුරුග

යොයාගැනීම්.

1. 1997 හා 1998 යන වසරවලදී පිළිවෙලින් විසිතුරු මසුන් අපනයනයෙන් ශ්‍රී ලංකාව රු.මිලියන 473 හා රු. මිලියන 526 ක් ශ්‍රී ලංකාව විසින් උපයාගෙන ඇත.
2. ජපානය, ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදය හා ජර්මනියට විසිතුරු මසුන් අපනයනය කිරීමෙන්, මුළු විසිතුරු මත්ස්‍ය අපනයන ඉපයීම් වලින් 50% කට වැඩියෙන් 1997 හා 1998 වසර වලදී උපයාගෙන ඇත.

3. වර්තමානයේ අපනයනය කෙරෙන ප්‍රධාන මිරිදිය මත්ස්‍ය විශේෂය ලෙස ‘ගජපි’ හඳුනාගෙන ඇති අතර, විවිධ ගජපි වර්ග (*Poecilia sphenops* පවුලට අයත්) 50 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් අපනයනය කෙරේ.
4. අපගේ විසිතුරු මත්ස්‍ය අපනයන වෙළඳපලින් 80% කට වඩා මෙහෙයවනුයේ පිලිගත් මත්ස්‍ය අපනයනකරුවන් 5 දෙනෙකු විසිනි.
5. 1998 වසරේදී, ශ්‍රී ලාංකික මත්ස්‍ය අපනයනකරුවන් 66 දෙනෙකු විසින් රටවල් 49 කට විසිතුරු මසුන් අපනයනය කොට ඇත.
6. බොහෝ අපනයනකරුවන් (78% පමණ) මුහුදු හා මිරිදිය විසිතුරු මසුන් යන දෙවර්ගයම අපනයනය කරන අතර, මුහුදු මත්ස්‍ය විශේෂ වලින් යාපේක්ෂව ඉහල ආදායමක් උපයති.
7. ප්‍රමාණවත් ගුවන් ප්‍රවාහන පහසුකම් හා සේවා නොමැතිවීම, තත්වයෙන් උසස් මිරිදිය හා මුහුදු මසුන් සංචිත සුලභ නොවීම වැනි දෑ හේතුවෙන් විසිතුරු මත්ස්‍ය අපනයනකරුවන්ට විවිධ දුෂ්කරතා විදින්නට සිදු වී ඇත.
8. මෑතකදී සිය ව්‍යාපාර ඇරඹූ මත්ස්‍යයින් අභිජනනය කරන්නන් / ඇති කරන්නන් අලෙවිකරණ දුෂ්කරතා නිසා සිය ව්‍යාපාර අත්හැර දමා ඇත. උදාහරණයක් ලෙස සර්වෝදය ව්‍යාපාරය යටතේ ආධාර ලබා ව්‍යාපාර ඇරඹූ කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ කුඩා පරිමාණ මත්ස්‍ය වගාකරුවන් ගෙන් 40% සිය ව්‍යාපාර කටයුතු අත්හැර දමා ඇත.
9. බොහෝ මසුන් ඇති කරන්නන් මඩ පෙකුණුවලට වඩා සිමෙන්ති පොකුණුවල මසුන් ඇති කරන අතර, 10' x10' x 1' 4" ප්‍රමාණයේ සිමෙන්ති ටැංකියකට රු. 3500/00 පමණ වැය වේ.
10. අපනයනය කෙරෙන විසිතුරු මසුන් ප්‍රමාණයෙන් 29% අපනයනකරුවන් විසින් නිෂ්පාදනය කරන අතර, 25% ක් එවුන්ගේ පැටවුන් ඇති කරන්නන් ගෙන් කෙලින්ම ලබා ගැනෙයි. ඉතිරි ප්‍රමාණය විසිතුරු මසුන් සපයන්නන් (32%) හා රැස් කරන්නන් (14%) ගෙන් ලබා ගැනෙයි.
11. කුඩා පරිමාණ අභිජනන කරුවන්, මසුන් වර්ධනය කරන්නන් හා ස්ථාපිත වූ අපනයනකරුවන් අතර නිසි සම්බන්ධීකරණයක් හෝ සන්නිවේදනයක් නැත.

ව්‍යාපෘතිය 4: ශ්‍රී ලංකාවේ දකුණු දිග වෙරළ දිග කුඩා ධුනා විශේෂ සඳහා භාවිතා වන අලෙවු කෝස් දැල හා පාවෙන කරමල් දැල ආශ්‍රිත සමාජ ආර්ථික පැතිකඩ.

දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ක්ෂේත්‍ර වැඩසටහන සැලසුම් කිරීම සඳහා ජනවාරි මාසයේදී මූලික ගවේශණ සිදු කරන ලදී. මෙම ගවේශණ වලදී අධ්‍යයන ප්‍රදේශය තුළ ඇති අලෙවු කෝස් දැල් හා පාවෙන කරමල් දැල් ක්‍රියාත්මක කෙරෙන මත්ස්‍ය තොටුපල වල හඳුනාගැනීම සිදු කෙරිණි. ඒ අතරම අදාළ ධීවර කර්මාන්තයන් සඳහා ක්‍රියාත්මක වන ධීවර යාත්‍රා හා ආම්පන්න ප්‍රමාණය සෙවීම පිණිස, යාත්‍රා හා ආම්පන්න සමීක්ෂණයක් ද සිදු කරන ලදී. දත්ත රැස් කිරීම මාර්තු මාසයේ ඇරඹුණු අතර, දෙසැම්බර් මාසයෙන් අවසන් විය. අදාළ ධීවරයන් ගේ දත්ත වාර්තා කරන කටයුතු පිලිබඳ මාසිකව අධ්‍යයනය කරන ලදී.

මාර්තු සිට නොවැම්බර් දක්වා රැස් කෙරුණු දත්ත විශ්ලේෂණය කරන ලදී. වගුව I, II, III හා IV මගින් එක් එක් ධීවර කර්මාන්තය සඳහා යාත්‍රා හිමියන්ගේ මාසික දළ ආදායම හා යාත්‍රිකයන්ගේ මාසික ශුද්ධ ආදායම පෙන්වා ඇත.

ව්‍යාපෘතිය 5: ශ්‍රී ලංකා ධීවර වාර්ෂික සංග්‍රහය - 1999.

ශ්‍රී ලංකා ධීවර වාර්ෂික සංග්‍රහයේ 3 වන වෙළුම බෙදාහැරීම සඳහා සුදානම් කොට ඇත. පළමු පිටපත ගරු ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යවරයාට පිළිගන්වන ලදී. තිලිණ පිටපත් අදාළ පුද්ගලයන් වෙත යවන ලදී. අනෙකුත් පිටපත් රු. 150/- කට මිල කොට ඇත.

විවිධ මූලාශ්‍රයන්ගෙන් ලබා ගැනුණු ධීවර සංඛ්‍යාලේඛණ මෙම ප්‍රකාශනයෙන් ඉදිරිපත් කෙරේ. විශේෂයෙන්ම සැලසුම් කරන්නන් හා ප්‍රතිපත්ති තීරකයන් වැනි ධීවර අංශය කෙරෙහි උද්යෝගයක් දක්වා පුද්ගලයන් හට මෙය ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇත.

ප්‍රකාශන

1. ශ්‍රී ලංකා ධීවර වාර්ෂික සංග්‍රහය, 1999
2. ධීවර සුභසාධනය හා ධීවර කර්මාන්තයේ සංවර්ධනයෙහි ලා ධීවර සමුපකාර සමිති වල භූමිකාව.
3. මත්ස්‍ය අලෙවිකරණ ක්‍රම හා වෙළඳපල පිළිබඳ අධ්‍යයනය.
4. දකුණු දිග ප්‍රදේශයේ කොරල් හැරීම පිළිබඳ සමාජ ආර්ථික අධ්‍යයනය.
5. අයිස් නිෂ්පාදනය වන ශ්‍රී ලංකාවේ අවශ්‍යතා අධ්‍යයනය. (අදියර II)

පසු අස්වනු තාක්ෂණ අංශය

වැඩ සටහන - 1   ධීවර කටයුතුවලට අදාළ පසු අස්වනු තාක්ෂණය පිළිබඳ පර්යේෂණ.

ව්‍යාපෘතිය 1:   පසු අස්වනු හානි හා කීටයන් ඇති කිරීම, රෝපණය කිරීම, පිරි සැකසුම යන පියවර වලදී ඉස්සන් කර්මාන්තය ආශ්‍රිත ගැටළු අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා උපද්‍රව විශ්ලේෂක තීරණාත්මක පාලක ලක්ෂ්‍ය වැඩසටහන් භාවිතා කිරීම හා ඉස්සන් යොදා කෙරෙන අගය අනුයුක්ත නිෂ්පාදන හඳුන්වා දීම සඳහා පරීක්ෂණ කිරීම.

ආහාර පරිහරණය කරන්නන්ගේ අත් *Staphylococcus aureus* ගෙන් තොර විය. නිරීක්ෂණය කෙරුණු බැක්ටීරියා මට්ටම් තීරණාත්මක මට්ටමට ලගා නොවූ තමුත් මුළු බැක්ටීරියා ගිණුම ප්‍රමිති මට්ටමට වඩා මදක් අඩු විය.

ඉස්සන් සැකසුම් කර්මාන්තශාලා වල භාවිතා කෙරෙන ජලය, පානීය ජලය සම්බන්ධ ක්ෂුද්‍රජීවාත්මක ප්‍රමිතියට අනුකූල නොවීය.

ව්‍යාපෘතිය 2:   ශ්‍රී ලංකාවේ අළුත් මසුන් හා කරවල නිෂ්පාදන වල ගුණාත්මක තත්වය සහ පසු අස්වනු හානි ඇගයීම.

දකුණු දිග වෙරළ ප්‍රදේශයේ ධීවර කර්මාන්තය සඳහා යෙදවෙන අයිස්වල තත්වය පරීක්ෂා කිරීම හා අයිස්වල *Escherichia coli (E.coli)* ආසාදනයේ පාලක ලක්ෂ්‍යය නිරිගැන්වීම සඳහා අයිස් නිෂ්පාදනාගාර ආශ්‍රිත සමීක්ෂණයක් සිදු කරන ලදී. අයිස් නිෂ්පාදනාගාර 16 ක් පරීක්ෂා කරන ලදී. කුට්ටි අයිස් / පතුරු අයිස් හා කුඩු කළ අයිස් වල නියැදි ලබා ගන්නා ලද අතර, එම නියැදි ස්වායු තැටි ගිණුම (APC) කෝලිෆෝර්ම්, මල කෝලිෆෝර්ම් හා E.coli සඳහා විශ්ලේෂණය කරන ලදී.

මෙම නිෂ්පාදනාගාර වල නිපදවෙන අයිස් පිලිගත හැකි ප්‍රමිතියේ නොතිබිණි.

ව්‍යාපෘතිය 3:   මිරිදිය මසුන්ගේ ක්ෂුද්‍රජීවාත්මක පැතිකඩ අධ්‍යයනය කිරීම හා මිරිදිය මසුන්ගේ ගුණාත්මක තත්වය ඇගයීම හා වැඩිදියුණු කිරීම.

කුණුවීම හා ආසාදනයට අදාළව, රෝපණය කරනු ලබන මසුන්ගේ ක්ෂුද්‍රජීවාත්මක පරාමිති ඉදිරිපත් කිරීමට හා ඒවා මුහුදු මසුන්ගෙන් ලබාගත් දත්ත අනුසාරයෙන් සාකච්ඡාවට බඳුන් කිරීමට මෙම පර්යේෂණයෙන් උත්සාහ දැරේ.

මත්ස්‍ය නියැදි රැස් කරගත් ස්ථානවලින් ගත් ජලය හා මඩ සඳහා බැක්ටීරියා දර්ශක නිර්ණය කරන ලදී. උඩවලව ජලාශය හා පරාක්‍රම සමුද්‍රය ආශ්‍රිත රෝපණ ජලාශ වලින් ලබාගත් මසුන් මෙම අධ්‍යයනයට ඇතුළත් වෙයි.

වත්දිකා වැවේ ජල ආවහන දොරටුවේ හා ජල නියැදිවල ඉහළම වල කෝලිෆෝර්ම්, E.coli, හා කෝලිෆෝර්ම් දක්නට ලැබිණි. මෙහි නියැදිවලට වඩා ජලයේ කෝලිෆෝර්ම් හා මල කෝලිෆෝර්ම් ප්‍රමාණය වැඩි විය. සියළු පොකුණුවල *Colarae* හා *Salmonella* දක්නට නොලැබිණි. අනෙකුත් පොකුණුවලට වඩා වත්දිකා වැවේ මල කෝලිෆෝර්ම්, කෝලිෆෝර්ම් හා E.coli සැලකිය යුතු මට්ටමින් දක්නට ලැබිණි. බොහොමයක් ජල ප්‍රභව E.coli මගින් ආසාදනය වී ඇති බව ක්ෂුද්‍රපීචාත්මක පැතිකඩ වලින් දැක්වේ.

ව්‍යාපෘතිය 4: උානව ප්‍රයෝජ්‍ය වන මසුන්ගෙන් ලෙහෙසිදායක ආහාර වැඩි වර්ධනය කිරීම.

වක්‍රව හා සාජුව නියැලෙන ධීවර ප්‍රජාවන්ට වඩාත් හොඳ පිවිකා වෘත්තියක් ලබා ගැනීම සඳහා මිරිදිය මත්ස්‍ය සම්පත් යොදා ලෙහෙසිදායක ආහාර සැකසීම උපකාරී වනු ඇත.

අධ්‍යයනය :

මිරිදිය මත්ස්‍ය විශේෂ යොදා උම්බලකඩ සැකසීම සිදු කරන ලදී. වෙළඳපලෙන් මිලට ගන්නා ලද හා පරීක්ෂණාගාරය තුළ සාදන ලද උම්බලකඩ වල වෙනස්කම් රසායනිකව හා ඉන්ද්‍රියගෝචර ආකාරයට ඇගයීම සිදු කරන ලදී. වෙළඳපලෙන් මිලට ගන්නා ලද උම්බලකඩ හා පරීක්ෂණාගාරය තුළ සාදන ලද උම්බලකඩ වර්ගයේ කිසිදු සැලකිය යුතු වෙනසක් නැත.

ආහාර නිෂ්පාදන වර්ධනය කිරීමට මිරිදිය මසුන්ගෙන් ලබාගත් උම්බලකඩ යොදා ඇත.

ව්‍යාපෘතිය 5: අපතේ යන මසුන් / ඉස්සන් සම්පත් සමීක්ෂණය, රෝගාබාධ හා පාරිසරික ගැටළු හේතුවෙන් ගුණාත්මක තත්වය පිරිහීම, අපතේ යන සම්පත් ප්‍රයෝජ්‍ය කිරීම හා අවම කිරීම.

උඩවලව , වික්ටෝරියා , ගම්පහ , තබ්බෙව , මින්නේරිය හා හලාවත යන ප්‍රදේශවලින් මිරිදිය මත්ස්‍ය විශේෂ රැස් කරන ලදී.

ඉස්සන් තුළ තෙතමනය 80-85%, ප්‍රෝටීන් 8-12%, මේද 0.6-1%, හා අළු හා ලවණ වැනි වෙනත් සුළුතර සංයෝග ඇත.

ඉස්සන් තුළ ඇති මේද අම්ල, සංතෘප්ත මේද අම්ල 15-40% , ඒක අසංතෘප්ත මේද අම්ල 10-25% හා බහු අසංතෘප්ත මේද අම්ල 15-46% කින් සමන්විත වෙයි. ඉස්සන් තුළ මේද අම්ල වර්ග 28 ක් පමණ ඇති බව සොයාගෙන ඇති අතර, වාර්තා වන ප්‍රධාන මේද අම්ල වර්ග වන්නේ පාමිටික්, ස්ටියරික්, ඔලේයික්, ඇකවිඩොනික්, අයිකොසැපන්ටිනොයික් හා ඩොකොසා හෙක්සාඊනොයික් ය. මිගමුවෙන් ලබාගත් *P.indicus* විශේෂයේ ඔමේගා 3 (n-3) බහු අසංතෘප්ත මේද අම්ලය ඉහළම ප්‍රතිශතය ඇති බව වාර්තා විය. මිනියාගේ සෞඛ්‍යයට ඖෂධීය වශයෙන් වැදගත් වන n-3 බහු අසංතෘප්ත මේද අම්ල මට්ටම මුහුදු ඉස්සන්ගේ වැඩි බව පෙනී ගොස් ඇත.

සත්ව ආහාර සමග යෙදීමට ද නිෂ්පාදනය භාවිතා කළ හැක. අපතේ යන මසුන් ගෙන් මාළු කුඩු නිපැයීම සඳහා වන මෙම ව්‍යාපෘතිය මහරගම ප්‍රාදේශීය සභාව හා ධීවර හා ජලජ සම්පත් අමාත්‍යාංශය සමග එක්ව දියත් කරන ලදී.

සාමාන්‍යයෙන් ධූතා හා මැකරල් වැනි මුහුදු මසුන් හා සසඳන විට මිරිදිය මසුන් තුළ අඩු හිස්ටැමින් ප්‍රමාණයක් ඇති අතර, එය දේහ බරින් මිලියනයට කෙටස් 1-43 අතර වෙයි. සමහර දේශීය විශේෂවල සාපේක්ෂව ඉහළ මට්ටමක් ඇත. මෙම පර්යේෂණය වසර 2000 තුළදී ද සිදුවේ.

ව්‍යාපෘතිය 6: ශ්‍රී ලංකාවේ රෝපිත හා කැලෑ මොලස්කාවන් ප්‍රයෝජ්‍ය කිරීම සඳහා පිරිපහදු හා පිරිසැකසුම් ක්‍රම වැඩි දියුණු කිරීම.

පසුගිය වසරේ පරීක්ෂණ කරන ලද පිරිපහදු ක්‍රම දෙකට අමතරව (පාරජම්බුල වන්ධ්‍යාකරණ ජලය හා ලවණ-ජල ක්‍රමය) රසවත් ආහාරයක් ලෙස අමුතරව හෝ අඩක් පිසූ ද්විකපාටකයින් ආහාරයට ගැනීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මිනිසාට යෝග්‍යමය අදානම් ඇති කිරීමේ හැකියාව ඇති ක්ෂුද්‍ර ශාකවල ප්‍රමාණය ගවේෂණය කිරීම සඳහා, ස්වභාවිකව ආහාරමය ද්විකපාටකයින් ජීවත් වන කලපු ප්‍රදේශ 4 ක භූගෝලීය සමීක්ෂණයක් සිදු කරන ලදී.

කාර්යක්ෂම පිරිපහදු නිෂ්පාදනයක් වැඩි වර්ධනය කරන ලදී.

ව්‍යාපෘතිය 7: මත්ස්‍ය තෙල් පාදක කොට ගත් නිෂ්පාදන වැඩි දියුණුව සඳහා භාවිතා කිරීම පිණිස මත්ස්‍ය තෙල් හා මෝර අක්මා තෙල් ශුද්ධ කිරීම හා ස්ථායීකරණය.

ව්‍යාපෘතිය 8: ජලජ පැලෑටි සම්පත් යොදා ලෙහෙසිදායක ආහාර හා ආහාර ආදේශක වැඩි දියුණු කිරීම.

‘කිරල’ (*Soneratia* විශේෂ) යොදා කෝඩියල් නිෂ්පාදනයක් වැඩි දියුණු කරන ලදී.

2. සහභාගි වන ලද / පවත්වන ලද සමුළු / වැඩමුළු.

පහත සමුළු හා වැඩමුළු සඳහා පසු අස්වනු තාක්ෂණ අංශයේ සාමාජිකයෝ සහභාගි වූහ.

- “ධීවර කර්මාන්ත පුහුණු පර්යේෂණාගාර පිරිස් සඳහා ගුණාත්මක තත්ව යටිතල පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය”. 11 සිට 18 දින දක්වා ස්වීඩනයේදී.
- නැගෙනහිර යුරෝපීය නීති රීති වලට අනුකූලව මසුන් හා පානීය ජලය විශ්ලේෂණය කිරීම පිළිබඳව 1999 මාර්තු 11 - 12 දක්වා පැවැති වැඩ මුළුවට සහභාගි විය.

- 1999 ජූලි 05 දින මීගමුවේදී පැවැති ජාතික ධීවර සමුපකාර සමිති සාමාජිකයන් සඳහා වූ ‘පසු අස්වනු තාක්ෂණ’ පුහුණු වැඩ සටහනට සම්පත් දායකයෙකු ලෙස සහභාගි විය.
- ‘මත්ස්‍ය ප්‍රමිති කළමනාකරණය’ පිළිබඳ වැඩමුළුව - 1999 ජනවාරි 20 දින කොළඹ 07, සවිසිරියේදී, දිස්ත්‍රික් ධීවර ව්‍යාප්ති නිලධාරීන්, වරාය කළමනාකරුවන්, ධීවර පරීක්ෂකවරුන් හා ලංකා ධීවර සංස්ථාව, ලංකා ධීවර වරාය නීතිගත සංස්ථාව, ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය යන ආයතනවල නිලධාරීන් සඳහා පැවැත්විණි.
- තංගල්ල ප්‍රදේශයේ පාසැල් ගුරුවරුන් ඒකක V යටතේ “සාමූහික සජීව සම්පත් තාක්ෂණය” මැයෙන් වූ පුහුණුව.
- මීගමුව ධීවර පුහුණු ආයතනය හා ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය එක්ව සංවිධානය කළ ‘ධීවර කර්මාන්තය ආශ්‍රිත පසු අස්වනු තාක්ෂණය’
- ධීවර අමාත්‍යවරයා හා පාර්ලිමේන්තු විශේෂඥ උපදේශක කණ්ඩායම සඳහා 1999 සැප්තැම්බර් 05 දින පසු අස්වනු තාක්ෂණ අංශය මගින් ‘ඇක්වා ෆ්‍රඩ් ෆෙස්ටිවල්’ නම් ජලජ ආහාර උළෙල පවත්වන ලදී.
- 1999 මාර්තු 8-10 දක්වා ස්වීඩන් විශේෂඥ උපදේශකවරුන් සමග කටයුතු කරමින් පිළිගැනීමට ලක් කිරීමේ වැඩසටහනට සහභාගි විය.
- 1999 සැප්තැම්බර් 6-10 දක්වා පේරාදෙණියේ කෘෂිකර්ම පශ්චාත් උපාධි ආයතනය මගින් පවත්වන ලද පර්යේෂණ සැලසුම් කිරීම හා විශ්ලේෂණය පිළිබඳ පාඨමාලාව සාර්ථකව සම්පූර්ණ කරන ලදී.

2.1. පවත්වන ලද වැඩමුළු.
පහත වැඩමුළු පවත්වන ලදී.

උම්බලකඩ, ජාඩ් හා කරවල නිෂ්පාදනය සඳහා විද්‍යාත්මක ක්‍රම.

කරවල සෑදීම සඳහා විද්‍යාත්මක ක්‍රම -
මීගමුව ධීවර සමුපකාර සමිතිය - 05/05/1999

උම්බලකඩ, ජාඩ් හා කරවල නිෂ්පාදනය -
මීගමුව කන්දකුලිය ධීවර සමුපකාර සමිතිය මගින් සංවිධානය කරන ලදී. 18/10/1999

මත්ස්‍ය ප්‍රමිති කළමනාකරණය සඳහා වැඩිදියුණු කළ මත්ස්‍ය පරිහරණ ක්‍රම. 20/10/1999
සවිසිරිපායේදී, ශ්‍රී ලංකා / සිඩා ව්‍යාපෘතිය මගින් සංවිධානය කරන ලදී.

3. සියුන් අධීක්ෂණය.

පහත සඳහන් උපාධි අපේක්ෂක / පශ්චාත් උපාධි අපේක්ෂක සියුන් ඔවුන්ගේ පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති සඳහා කාර්ය මණ්ඩලය විසින් අධීක්ෂණය කරන ලදී.

ව්‍යාපෘතිය : ශ්‍රී ලංකාවේ මිරිදිය මත්ස්‍ය විශේෂ වල හිස්ටරික් සංයුතිය. (1999)

ශිෂ්‍යයාගේ නම : වි.ඩී.සමරක්කොඩි.
 විශ්ව විද්‍යාලය : ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලය.
 උපාධිය : බී.එස්සී (කෘෂි)

1999 ජූලි 10 හා 12 දිනවල, කැලණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ ජලජීව වගාව හා ධීවර කළමනාකරණය පිළිබඳ පශ්චාත් උපාධිය හදාරන ශිෂ්‍යයන් සඳහා පසු අස්වනු තාක්ෂණ අංශයේදී පර්යේෂණාගාර ප්‍රායෝගික පන්ති පවත්වන ලදී.

4. විශේෂඥ උපදේශක සේවා.

ක්ෂුද්‍රපිච්චාත්මක විශ්ලේෂණය සඳහා ප්‍රමිති පාලක පර්යේෂණාගාරය වෙත ලබාදෙන සේවාවෝජක නියැදි පරිහරණයේ වගකීම දැරීම හා ඒවා වෙනුවෙන් වාර්තා නිකුත් කිරීම.

වර්ෂය	වාර්තා සංඛ්‍යාව	මුළු ආදායම (රු.)
1999	190	467551.00

5. ප්‍රකාශන.

1. දර්ශනපති නිබන්ධනය, තේමාව : මත්ස්‍ය මේදවල සංයුතිය හා ස්ථායීභාවය, ඊ.එම්.ආර්.කේ.එදිරිසිංහ. 1999 අගෝස්තු 20 දින ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලයේ පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යයන පීඨයට ඉදිරිපත් කරන ලදී. 1999 දෙසැම්බර් 07 දින වාර්ෂික පරීක්ෂණය පැවැත්විණි. විශ්ව විද්‍යාල ප්‍රතිඵල මණ්ඩලයේ අපේක්ෂිත අනුමැතිය යටතේ උපාධිය ප්‍රදානය කරන ලදී.
2. දර්ශනපති නිබන්ධනය, තේමාව : තෝරාගත් මෝර විශේෂවල අක්මා තෙල්වල සංයුතිය හා ස්ථායීකරණය, සී.වී.එල්.ජයසිංහ. ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලයේ පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යයන පීඨයට 1999 නොවැම්බර් 11 දින ඉදිරිපත් කරන ලදී.
3. එදිරිසිංහ, ඊ.එම්.ආර්.කේ.බී., ජයසිංහ, ජේ.එම්.පී.කේ., හා වන්දිකා, ජේ.එම්. (1999) රෝපණය කරන ලද හා කැලෑ ඉස්සන්ගේ මේද අම්ල පැතිකඩ ඇගයීම. ශ්‍රී ලංකා ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංගමයේ 5 වන වාර්ෂික විද්‍යාත්මක සැසිවාරයේ සැසි වාර්තාව. කොළඹ, ශ්‍රී ලංකාව. පූති 23-24.

4. එදිරිසිංහ, ජී.එම්.ආර්.කේ.බී., පෙරේරා, ඩබ්.එම්.කේ., බමුණුආරච්චි, ඒ. (1999) මහාපරිමාණ මත්ස්‍ය තෙල් නිෂ්පාදනය සඳහා භාවිතා කෙරෙන විවිධ නිස්සාරක ක්‍රම සැසඳීම. ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලයේ පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යයන අංශයේ 2 වන පර්යේෂණාත්මක සැසිවාරයේ සැසි වර්තාව. පි. 21, ඔක්තෝබර් 23.
5. සී.වී.එල්.ජයසිංහ, ආර්.කේ.බී. පෙරේරා, ඩබ්.එම්.කේ., හා බමුණුආරච්චි, ඒ. (1999) සයිලේජ් කිරීමේ ක්‍රමය හා වාෂ්ප ගැන්වීමේ ක්‍රමය යොදා නිස්සාරණය කරන ලද අක්මා තෙල් වල ගුණාත්මක තත්වය කෙරෙහි පරිරක්ෂක වල බලපෑම. ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලයේ පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යයන පීඨයේ 2 වන පර්යේෂණාත්මක සැසිවාරයේ සැසි වාර්තාව. පි. 18, ඔක්තෝබර් 23.
6. ගනේගමආරච්චි, ජී.ජේ., පෙරේරා, ඩබ්.එම්.කේ., ජයසිංහ, ජේ.එම්.පී.කේ., ජයසූරිය, එස්., හෙට්ටිආරච්චි. කේ., වන්දිකා, ජේ.එම්., 1999. ශ්‍රී ලංකාවේ දකුණුදිග හා බටහිරදිග අක්වෙරළ ධීවර කර්මාන්තයේ ගුණාත්මක තත්වය හා පසු අස්වනු හානිය පිළිබඳව ශ්‍රී ලංකා විද්‍යාභිවර්ධන සංගමයේ 5 වන වාර්ෂික සැසි වාරයේදී මෙම සාරාංශය ප්‍රකාශයට පත් කෙරෙන්නට නියමිතය.
7. කේ.ඩබ්.එස්.ආරියවංශ (1999). සුදු පුල්ලි වසංගත රෝගය වැළඳුණු ඉස්සන් වගා පද්ධති තුළ බැක්ටීරියා පැතිකඩ යන මැයෙන් වූ සම්පූර්ණ පර්යේෂණ පත්‍රිකාවක් 'ජර්නල් ෆෝ ඇමෙල් ප්‍රොඩක්ෂන්' විද්‍යාත්මක වාර සඟරාව වෙත යවන ලදී.
8. කේ.ඩබ්.එස්.ආරියවංශ (1999). අර්ධ සුක්ෂම ක්‍රමයට රෝපණය කරන ලද *Penaeus monodon* ඉස්සාගෙන් වෙන්කොට ගත් බැක්ටීරියා වල ප්‍රතිජීවක සංවේදිතාවය යන මැයෙන් පත්‍රිකාවක් ශ්‍රී ලංකා ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංගමයේ 5 වන වාර්ෂික සැසිවාරයට ඉදිරිපත් කරන ලදී.
9. කේ.ඩබ්.එස්.ආරියවංශ (1999). 'පිරිසැකසුමේදී වගා කරන ලද ඉස්සන් (*Penaeus monodon*) ගේ ක්ෂුද්‍රජීවාත්මක ප්‍රමිතිය ඇගයීම සඳහා HACCP සැලසුමක් යෙදීම.' යන මැයෙන් ශ්‍රී ලංකා විද්‍යාභිවර්ධන සංගමයේ 5 වන වාර්ෂික සැසියේදී මෙම සාරාංශය ප්‍රකාශයට පත් වන්නට නියමිතය.
10. ජයසිංහ, පී.එස්., ෆොන්සේකා, ටී.එස්.පී., බමුණුආරච්චි,ඒ. (1999). ශ්‍රී ලංකාවේ ජාඩ් වල ගුණාත්මක තත්වය. (1999) ශ්‍රී ලංකා ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංගමයේ 5 වන වාර්ෂික විද්‍යාත්මක සැසිය. කොළඹ, ශ්‍රී ලංකාව. පූර්ණ 23 - 24.
11. ජයසිංහ, පී.එස්., ෆොන්සේකා, ටී.එස්.පී., බමුණුආරච්චි,ඒ. (1999). පර්යේෂණාගාරය තුළ සාදන ලද හා වාණිජමය වශයෙන් සාදන ලද ජාඩ් අතර සංසන්දනාත්මක අධ්‍යයනයක්. ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්ව විද්‍යාලයේ පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යයන පීඨයේ 2 වන පර්යේෂණාත්මක සැසිවාරයේ සැසි වාර්තාව. පි. 21, ඔක්තෝබර් 23.

12. ජයසිංහ, පී.එස්., ආනන්දසේන, ටී.එස්.පී., බුදුන්දරාචාර්ය, (1999). 'විනාශීච්චි හා ලුණු දැමූ මාළු' ශ්‍රී ලංකා ධීවර හා ජලජීව වගා සංගමයේ 5 වන වාර්ෂික විද්‍යාත්මක සැසිවාරය. කොළඹ, ශ්‍රී ලංකාව. පිටුව 23 - 24.
13. සේනාධීර, එස්.පී.එස්.ඩී., හෙට්ටිආරච්චි, එම්., (1999) 'දිගු දුර ප්‍රවාහනය සඳහා ඇසුරුම්කරණයේදී විසිතුරු කාපයා (*Cyprinus carpio*) සඳහා නිර්වින්දන කාරකයක් ලෙස ක්වින්ලේඩින් සල්ෆේට්වල කාර්යක්ෂමතාවය'.
14. ගනේගමආරච්චි, ජී.ජේ., ජයසිංහ, ජේ.එම්.පී.කේ., පෙරේරා, ඩබ්.එම්.කේ., ජයසූරිය, එස්., හෙට්ටිආරච්චි. කේ., 1999. 'ශ්‍රී ලංකාවේ මිගමු මත්ස්‍ය නොටුපලින් ක්‍රියාත්මක වන බහුදින අක් වෙරළ බෝට්ටු මගින් සිදුවන උනා ධීවර කර්මාන්තයේ පරිහරණ ක්‍රම, පසු අස්වනු හානි' යන මැයෙන් පත්‍රිකාවක්. ශ්‍රී ලංකා ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංගමයේ 5 වන වාර්ෂික සැසිවාරයට ඉදිරිපත් කරන ලදී.
15. ගනේගමආරච්චි, ජී.ජේ., ජයසිංහ, ජේ.එම්.පී.කේ., සේරසිංහ, බී.එස්.පී.එන්.එන්., විජේසිංහ, ඩී.පී.එන්.පී. (1999). 'ශ්‍රී ලංකාවේ බේරුවල බහු දින යාත්‍රා වලින් ගොඩබෑන අස්වැන්නේ ගුණාත්මක තත්වය හා පසු අස්වනු හානිය ඇගයීම.'
16. ගනේගමආරච්චි, ජී.ජේ., ආරියදාස, කේ.පී.ඩී., පෙරේරා, ඩබ්.එම්.කේ., ජයසිංහ, ජේ.එම්.පී.කේ. (1999). 'ශ්‍රී ලංකාවේ මිගමුවෙහි මත්ස්‍ය නොටුපලින් ක්‍රියාත්මක වන බහුදින අක්වෙරළ ධීවර යාත්‍රාවන්හි උනා ධීවර කර්මාන්තයෙහි ගුණාත්මක තත්ව අංශ පිළිබඳ ගවේෂණය' යන මැයෙන් ශ්‍රී ලංකා ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංගමයේ 5 වන වාර්ෂික සැසිවාරයේදී පත්‍රිකාවක් ඉදිරිපත් කරන ලදී.

පරිසර අධ්‍යයන අංශය

රටේ ජලජ සම්පත් සංරක්ෂණය හා කළමනාකරණයට අදාළව ජලජ පරිසරයේ ගුණාත්මක තත්වය හා ජලජ පරිසරය මත පරිසර දූෂණයෙන් ඇතිවන බලපෑම් ආශ්‍රිත පර්යේෂණාත්මක අධ්‍යයන පැවැත්වීමේ අරමුණ ඇතිව අංශයේ කාර්ය වැඩසටහන සැලසුම් කරන ලදී. 1999 වර්ෂය සඳහා තාරා මගින් ප්‍රතිපාදන සැපයුණු ව්‍යාපෘති 4 ක් හා බාහිරින් ප්‍රතිපාදන සැපයුණු එක් ව්‍යාපෘතියක් ඇතුළත් විය. මෙයට අමතරව විශේෂඥ සේවා හා උපදේශක සේවා සැපයීමත්, පර්යේෂණාගාර පරීක්ෂණ සේවා සැපයීමත් සැලකිය යුතු මට්ටමින් සිදු විය. පර්යේෂණාගාර වලට අන්තර්ජාතික ප්‍රමිති තත්වය ලබා ගැනීම සඳහා ජ්‍යෙෂ්ඨ යටිතල පහසුකම් දියුණු කිරීමට අවධානය යෙදිණි.

වැඩ සටහන - 1. පර්යේෂණ හා සංවර්ධනය

1.1 ශ්‍රී ලංකාවේ වෙරළාසන්න මුහුදේ ජලයේ ගුණාත්මක තත්වය හා පරිසර දූෂණ මට්ටම් පිළිබඳ අධ්‍යයනය.

ජලයේ ගුණාත්මක තත්වය හා වෙරළාසන්න ජලයේ පරිසර දූෂණ තත්වය පිළිබඳ පදනම් රේඛීය දත්ත සම්පාදනය කිරීම සහ ජලයේ ගුණාත්මක තත්වය පිළිබඳව විස්තීර්ණ දත්ත පදනමක් ස්ථාපනය කිරීම යන අරමුණු සහිතව මෙම අධ්‍යයනය දියත් කෙරිණි. සංවේදී ප්‍රදේශ නිර්ණය කිරීම සහ වෙරළ කලාපයේ සංවර්ධන කටයුතු පිළිබඳ කළමනාකරණ සැලසුම හා තීරණ ගැනීම සඳහා මේ ආකාරයේ කටයුතු විශේෂයෙන් අවශ්‍ය වේ.

1999 වසරේදී හම්බන්තොට, මාතර හා ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කය වැනි විවිධ ගුණෝලීය ප්‍රදේශ අඩංගු කෙරිණි.

1.2 තෝරාගත් ප්‍රදේශ කිහිපයක ගුණාත්මක පරිසර දූෂණයෙන් ජලයේ ගුණාත්මක තත්වය හා ජලජ ජීවීන් මත ඇතිවන බලපෑම් අධ්‍යයනය.

අපවහන ජලය ගලා යන ජලස්කන්ධයන්ගේ පාරිසරික දූෂණ මට්ටම අධ්‍යයනය කිරීම හා ජලජ ජීවීන් මත ජලයේ ගුණාත්මක තත්වයේ වෙනස්කම් මගින් ඇතිවන බලපෑම් නිර්ණය කිරීම සඳහා මෙම ව්‍යාපෘතිය දියත් කරන ලදී.

මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් නිසා ඇතිවන ගුණාත්මක පරිසර දූෂණයෙන් ජලජ පරිසරය පිරිහීමට ලක්වන බව පැහැදිලි විය. මීගමු කලපුව ආශ්‍රිත අධ්‍යයන ප්‍රදේශය කාර්මික විසර්ජන (කටුනායක හා ජා ඇල), කෘෂිකර්මය, මීගමුව ජනාකීර්ණ ප්‍රදේශය හා ධීවර කර්මාන්තය වැනි මුහුද ආශ්‍රිත කටයුතු නිසා පීඩාවට පත් වේ.

ඉහත දූෂණ ප්‍රභව වලට ලක්වන ප්‍රදේශවල නිකලවාසී ජීවීන් හා ජලයේ ගුණාත්මක තත්වය අධ්‍යයනය කරන ලදී. ප්‍රතිඵල විශ්ලේෂණය කෙරෙමින් පවතී. ජලයේ ගුණාත්මක තත්වයට අදාළව ප්‍රජා ව්‍යුහයන්හි ඇතිවන වෙනස්කම් හඳුනාගත් වහාම තනි තනි මට්ටමේ බලපෑම් කෙරෙහි අධ්‍යයනය ඵලදායී කෙරුණු ඇත.

1.3 මසුන් තුළ, මඩ තට්ටුවල හා ජලයේ ස්ථායී / විෂ සහිත රසායන ද්‍රව්‍ය අවශේෂ පිළිබඳ අධ්‍යයනය.

ආහාරමය මසුන් තුළ සහ රටේ සාමුද්‍රික පරිසරය තුළ රසායන දූෂක මට්ටම් (විෂ සහිත හා විකිරණශීලී) නිර්ණය කිරීම සඳහා මෙම ව්‍යාපෘතිය දියත් කෙරිණි. කෙසේ වෙතත්, කාර්ය මණ්ඩලය ප්‍රමාණවත් නොවීම නිසා 1999 ජූනි මාසය දක්වා අධ්‍යයනය ඇරඹීම පමා විය.

මූලික අධ්‍යයනයක් ලෙස, ආහාරමය මත්ස්‍ය සාම්පල ලබාගැනීම සඳහා මිගමුව මත්ස්‍ය තොටුවල තෝරාගන්නා ලදී. පරමාණුක බලශක්ති අධිකාරිය හා කොළඹ විශ්ව විද්‍යාලයේ විකිරණශීලී සමස්ථානික මධ්‍යස්ථානය හා ඒකාබද්ධව මෙම අධ්‍යයනය දියත් කරන ලදී. නියැදි රැස් කිරීම හා අවශ්‍ය මට්ටමට සකස් කිරීම නාරා ආයතනය මගින් සිදු කෙරුණු අතර, පරමාණුක බලශක්ති අධිකාරියේදී ඒවා ගැමා විකිරණ සඳහා විශ්ලේෂණය කරන ලදී. පළමු නියැදි තොගය අත්හදා බැලීමේ විශ්ලේෂණ සඳහා එම ආයතනය වෙත යවන ලදී.

1.4 භූගත ජල සම්පත්, ඒවායේ ගුණාත්මක තත්වය හා මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් මගින් ඒවා මත ඇතිවන බලපෑම් ඇගයීම. (සීඩා / සරෙක්)

කල්පිටිය අර්ධද්වීපයේ භූගත ජලයේ ගුණාත්මක තත්ව නිර්ණය කිරීමේ හා භූගත ජල සම්පත් වල තිරසාර භාවිතය සඳහා නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීමේ අරමුණින් මෙම ව්‍යාපෘතිය දියත් කෙරිණි. මෙම ව්‍යාපෘතියට මූල්‍ය ආධාර සීඩා / සරෙක් මගින් ලැබිණි.

කෘෂිකර්මය හා ඉස්සන් වගාව යන කටයුතු සඳහා පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කයේ භූගත ජල සම්පත් පුළුල් ලෙස භාවිතා වුවත් භූගත ජලයේ ගුණාත්මක තත්වය හා තිරසාර ආකාරයෙන් උකහාගත හැකි ජල ප්‍රමාණයන් පිළිබඳ තොරතුරු ඉතා මදය. ගෘහස්ථ භාවිතය, කෘෂිකර්මය හා ඉස්සන් වගාව යන අංශයන් සඳහා භාවිතයට අදාළව ජල ගුණාත්මක තත්වය පිළිබඳ ඇගයීම සිදු කරන ලදී. ප්‍රමාණාත්මක අංශයන් සඳහා සහයෝගී සම්පත් දායකයන් ගේ ආධාරය ලබා ගැනීමට කටයුතු සිදු කෙරෙමින් පවතී.

වැඩ සටහන - 2 රටේ පාරිසරික කළමනාකරණ කටයුතු සඳහා විශේෂඥ සේවා හා උපදේශක සේවා හා අනෙකුත් දායකත්වයන්.

පාරිසරික සංරක්ෂණය හා සංවර්ධන සැලසුම් පිළිබඳ සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කරන ආයතන වලට අවශ්‍ය උපකාර ලබා දීම හා නිෂ්පාදිතයේ හා අපවහන ධාරාවල ප්‍රමිතිය තහවුරු කිරීම සඳහා කාර්මික අංශයන්ට ආධාර කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණු විය.

පාරිසරික බලපෑම් තක්සේරු ක්‍රියාදාමය, පාරිසරික ආරක්ෂණ බලපත්‍ර ලබාදීම වැනි පාරිසරික කළමනාකරණ මෙවලම් රටේ භාවිතයට පැමිණ ඇති අතර, මෙම ක්‍රියාකාරකම් වල ප්‍රතිලාභ ඉහත වැඩ සටහන ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී අවශ්‍ය වෙයි.

- 2.1 හම්බන්තොට ඒකාබද්ධ වෙරළ කලාපීය කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය.
- 2.2 මීගමු කලපුවේ කේශධර හරිත ඇල්ගී වල ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ අධ්‍යයනය.
- 2.3 ජලයේ ගුණාත්මක තත්වය පිළිබඳ පරීක්ෂණ වාර්තා සැපයීම.
කාර්මික අපවහනය (EPL සඳහා), විසිතුරු මත්ස්‍යාගාරවල ජලය, පානීය ජලය, විවිධ කාර්මික කටයුතු සඳහා යොදන ජලය.
- 2.4 පාරිසරික බලපෑම තක්සේරු ක්‍රියාදාමයට අදාළ කටයුතු.
ඉහත වාර්තා ඇගයීම හා පාරිසරික බලපෑම් තක්සේරු වාර්තාවන්ට දායකත්වය දැක්වීම.
- 2.5 පාරිසරික කළමනාකරණ ගැටළු සම්බන්ධ අන්තර් ආයතනික කමිටුවල සේවය කිරීම.

වැඩ සටහන - 3 හදිසි පාරිසරික ගැටළු.

99 සැප්තැම්බර් 27 දා බුන්දල අවට මුහුදේදී සිදුවූ නාවික අනතුර නිසා එම මුහුදු ප්‍රදේශයට තෙල් හා පොහොර මිශ්‍රවීමේ බලපෑම් අධ්‍යයනය අරඹන ලදී.

වැඩ සටහන - 4 පාරිසරික අධ්‍යාපනය හා දැනුවත් කිරීම.

- ශ්‍රී ජයවර්ධන පුර විශ්ව විද්‍යාලයේ සත්ව විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ හා පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ කෘෂිවිද්‍යා පීඨයේදී පාරිසරික විද්‍යා පාඨමාලා ඒකක පැවැත්වීම.
- විශ්ව විද්‍යාල සිසුන් ගේ පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති සඳහා පහසුකම් හා ආධාර සැපයීම.
- ශ්‍රී ලංකා විවෘත විශ්ව විද්‍යාලයේ පරිසර විද්‍යා පශ්චාත් උපාධි ඩිප්ලෝමාව සඳහා විෂයමාලා සංවර්ධන කටයුතුවලට දායක වීම.
- සබරගමුව විශ්ව විද්‍යාලයේ උපාධි අපේක්ෂකයින් සඳහා ක්ෂේත්‍ර වාරිකා පත්ති පැවැත්වීම.
- පාසැල් සිසුන් සඳහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්.

වැඩ සටහන - 5 පර්යේෂණාගාර තත්ව කළමනාකරණ පද්ධතියක් දියත් කිරීම. (අයි. එස්. ඕ. උපදෙස්)

අයි.එස්.ඕ. ගයිඩ් 25 යටතේ දී ඇති අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා අංශයේ පර්යේෂණාගාර තත්වයන් උසස් කිරීම හා විශ්ලේෂණාත්මක ප්‍රමිති පාලක පද්ධතිය ක්‍රමවත් කිරීම ඉතා වැදගත් කටයුත්තක් විය. මෙම වැඩ සටහන සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා මිනිස් බලය වැඩිදියුණු කිරීමට හා යටිතල පහසුකම් සැපයීමට පියවර ගැනෙමින් පවතී.

සහභාගි වූ පුහුණු වැඩ සටහන්

බැංකොක් හි ඒ.අයි.ටී. ආයතනයෙන් එක් නිලධාරියෙකු පාරිසරික තාක්ෂණය හා කළමනාකරණය පිළිබඳ විද්‍යාපති උපාධිය ලබා ගන්නා ලදී. පාකිස්ථානයේ පැවැති ‘ස්ථායී සමස්ථානික හා සෘජු 14C02 අවශෝෂණ තාක්ෂණයෙන්’, තායිලන්තයේ පැවැති ‘සමෝධානික වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණය’ හා ස්වීඩනයේ පැවැති ‘පර්යේෂණාගාර තත්ව තහවුරු කිරීම’ යන මැයෙන් කෙටිකාලීන පුහුණු වැඩ සටහන් වලට එක් නිලධාරියෙකු බැගින් සහභාගි විය.

ප්‍රකාශන

1. විද්‍යාපති තිබන්ධය - එස්.ඒ.එම්. අස්මි - තාක්ෂණය පිළිබඳ ආසියානු ආයතනය, බැංකොක්, තායිලන්තය.
තේමාව :- ශ්‍රී ලංකාවේ කැලණි හා කඵ ගංගා - බටහිර වෙරලට පරිසර දූෂක ප්‍රවාහනය වීම හා කළමනාකරණ විකල්ප - 1999 අගෝස්තු.
2. බුන්දල ජාතික වනෝද්‍යානයට ඔබ්බෙහි මුහුදේ සිදුවූ නැව් අනතුරින් සිදුවූ තෙල් කාන්දුව පිළිබඳ කළ මූලික ගවේශණයේ වාර්තාව - සමුද්‍ර දූෂණ වැළැක්වීමේ අධිකාරියට භාර දෙන ලදී. 1999 සැප්තැම්බර්.
3. ‘සාමුද්‍රික පරිසර පද්ධතියට තෙල් කාන්දු වීම වලින් ඇතිවන පාරිසරික බලපෑම්’ යන මැයෙන් වූ ඉදිරිපත් කිරීම. නියෝ සිත්තසිස් පර්යේෂණ කේන්ද්‍රය හා සමුද්‍ර දූෂණ වැළැක්වීමේ අධිකාරිය සහයෝගිත්වයෙන් සංවිධානය කළ සමුමන්ත්‍රණයේදී ඉදිරිපත් කරන ලදී. 1999 නොවැම්බර් මස කොළඹ කාර්මික තාක්ෂණ ආයතනයේදී පැවැත්විණි.

පුස්තකාල හා තොරතුරු අංශය

1. පුස්තකාල පොත් හා වාර ප්‍රකාශන ලබා ගැනීම.

- (ඒ) පොත්, වාර ප්‍රකාශන, නැවත මුද්‍රණ, එෆ්.පී.මී. වාර්තා, හා පොත් ප්‍රකාශන නියමිත පරිදි පරිග්‍රහණය කොට ලේඛනගත කරන ලදී. (වාර ප්‍රකාශන 11 හා පොත් 208)
- (බී) ප්‍රදර්ශන පුවරුව මත අදාළ මාසය තුළ ප්‍රදර්ශනය කෙරුණු වාර සඟරා හා ප්‍රවෘත්ති ලිපි රාක්ක වල නිසි ලෙස තැන්පත් කරන ලදී.

2. සම්පත් බෙදා ගැනීම.

- (ඒ) මිලිදියා ධීවර කර්මාන්තය පිළිබඳ ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සැකසෙමින් පවතී.
- (බී) ඉස්සන් වගාව පිළිබඳ ග්‍රන්ථ නාමාවලිය සැකසෙමින් පවතී.
- (සී) ධීවර හා ජලජීව වගාව පිළිබඳ ලියැවුණු ශ්‍රී ලාංකික පර්යේෂණ හා විද්‍යාත්මක පත්‍රිකා වල එකතුව අඩක් නිම කොට ඇති අතර, එහි කටයුතු ඉදිරි වසර තුළදී ද සිදුවනු ඇත.

3. කාලීන දැනුවත් කිරීමේ සේවා හා ප්‍රවෘත්ති පත්‍රවල ලිපි යුව.

අභ්‍යන්තර හා බාහිර පුස්තකාල පරිශීලකයින්ට මෙම සේවා සපයන ලදී.

4. අන්තර්ජාල හා ඉලෙක්ට්‍රොනික තැපැල් සේවා.

ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් ආයතනයෙන් ලබාගත් කැපකරු රැහැනක් (ඩෙඩිකේටඩ් ලයින්) ස්ථාපනය කරන ලදී. මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් හා සීඩා / සරෙක් වෙතින් ලබාගත් ප්‍රතිපාදන මගින් පුස්තකාලයේ පරිගණක ජාලය සම්පූර්ණ කරන ලදී. ඉන්ටර්නෙට් පරිශීලනයෙහි පහසුකම් පුස්තකාලයෙන් ලබා දී ඇත.

5. පුස්තකාල දත්ත පදනම.

දැනට පවත්නා දත්ත පදනමට දත්ත ඇතුළත් කිරීම සිදුවේ.

6. සීඩා ආධාර යටතේ ඇති තොරතුරු තාක්ෂණ ව්‍යාපෘතිය.

මෙම 1999 අගෝස්තු මස අරඹන ලදී. නාරා ආයතනය තුළ අව පැතුරුම් ජාලයක් ස්ථාපනය කිරීම සඳහා රැහැන් ඇදීමට හා උපකරණ සඳහා ටෙන්ඩර් කැඳවන ලදී. නාරා ආයතනය සඳහා ප්‍රධාන සේවාදායක පරිගණකයක් සවි කිරීම සිදු කෙරෙමින් පවතී.

7. ද්විතීයික දත්ත පදනම් සේවාව.

1999 හා 2000 වසර සඳහා ජලජ විද්‍යාව හා ධීවර කර්මාන්තය පිළිබඳ සාරාංශවලිය ලබා ගැනීම සඳහා දායක මුදල් ගෙවන ලදී. ජලජ සම්පත් ක්ෂේත්‍රයේ සාරාංශ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා සංගත තැටි කිහිපයක්ද පුස්තකාලයේ ඇත.

8. මිටිදිය මසුන් පිළිබඳ සංගත තැටියක් නිර්මාණය කිරීම.

දත්ත පදනම් ව්‍යුහය නිර්ණය කරන ලද අතර, දත්ත පදනම සකස් කරන ලදී. දත්ත නිවේශනය කිරීම සිදු කෙරෙමින් පවතී.

9. ජලජීව වගා සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය ප්‍රතිඵල ගැන්වීම හා කඩිනම් කිරීම.

හලාවත සිට කල්පිටිය දක්වා වෙරළ තීරය සඳහා ජලජීව වගා විශේෂ 3 ක් වෙනුවෙන් සුදුසු ප්‍රදේශ තෝරාගන්නා ලදී. ජාතික විශේෂඥ උපදේශකයෙකු හා ලෝක කෘෂිකර්ම සංවිධානයේ අන්තර්ජාතික විශේෂඥ උපදේශකවරයෙකු ගේ සහාය සහිතව, ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රතිඵල සමාලෝචනය සඳහා 2000 ජනවාරි 20 දින වැඩමුළුවක් පවත්වන ලදී. දකුණු පලාත සඳහා සිතියම් සකස් කිරීම අවසන් අදියරේ පවතී.

10. විසිතුරු මත්ස්‍ය වගාව, අභිජනනය හා කළමනාකරණය පිළිබඳ පාඨමාලාව.

වසර තුළ පුහුණු වැඩ සටහන් 4 ක් පවත්වන ලද අතර, පළමුවැන්න ජූලි 15 - අගෝස්තු 16 දක්වා 90 කගේ සහභාගිත්වයෙන් පවත්වන ලදී. දෙවැන්න ලංකා වෘත්තීය විසිතුරු මත්ස්‍ය අභිජනකයන්ගේ සංගමය විසින් කරන ලද ඉල්ලීමක් අනුව ඔක්තෝබර් 15 දා පවත්වා 65 දෙනෙකු පුහුණු කරවන ලදී. තුන්වැන්න කාර්මික සංවර්ධන මණ්ඩලය (බස්නාහිර පළාත) විසින් කරන ලද ඉල්ලීමක් අනුව 54 දෙනෙකුගේ සහභාගිත්වයෙන් යුතුව දෙසැම්බර් 06 හා 07 දිනවල පැවැත්විණි. සිව්වැන්න 69 දෙනෙකුගේ සහභාගිත්වයෙන් යුතුව දෙසැම්බර් 16-17 යන දිනවල පවත්වන ලදී.

11. පොකිරිස්සන් ධීවර කර්මාන්තය පිළිබඳ මාධ්‍ය දැනුවත් කිරීමේ වැඩමුළුව.

දෙසැම්බර් 28 දින පොකිරිස්සන් ධීවර කර්මාන්ත පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩමුළුවක් පැවැත්විණි. මෙම වැඩමුළුවට පොකිරිස්සන් ආශ්‍රිත ධීවර කර්මාන්තයේ නියැලෙන ධීවරයන්, පර්යේෂකයන්, පොකිරිස්සන් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන අපනයනකරුවන්, ඊරිගු නිලධාරීන්, පොකිරිස්සන් ධීවර කර්මාන්තයට සම්බන්ධ තීති කෙටුම්පත් සකස් කරන වගකිවයුතු ආයතන වල නියෝජිතයන් හා මුද්‍රිත සහ මසුන් විද්‍යුත් ජනමාධ්‍ය කරුවන් සහභාගි විය. අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයා වෙත වාර්තාවක් සකස් කොට ඉදිරිපත් කරන ලදී.

12. අංශයේ යටිතල පහසුකම් දියුණු කිරීම.

අංශයේ ගෞතික යටිතල පහසුකම් දියුණු කෙරිණි.

13. රැකව ප්‍රාදේශීය මධ්‍යස්ථානය.

නවතම ශ්‍රව්‍ය දෘෂ්‍ය උපකරණ සහ ගෘහ භාණ්ඩ යොදා ශ්‍රවණාගාරය වැඩි දියුණු කෙරිණි. පිලිගැනීමේ කඩුන්ටරයක් සාදන ලදී. තිර රෙදි දැමීම සම්පූර්ණ කෙරිණි.

14. ප්‍රදර්ශන හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්.

(අ) රජයේ 5 වන සංවත්සරය.
ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයේ ක්‍රියාකාරකම් විද්‍යා දක්වන ප්‍රදර්ශන රථයක් සකස් කොට රජයේ 5 වන සංවත්සර උළෙලට ඉදිරිපත් කරන ලදී.

(ආ) නාත්තන්ඩිය ධම්මිස්සර විද්‍යාලය හා කදාන, ශාන්ත සෙබස්තියන් විද්‍යාලයේ පැවැති ප්‍රදර්ශන.

(ඇ) ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය විසින් සංවිධානය කෙරුණු සමුළුව සඳහා බහු මාධ්‍ය ඉදිරිපත් කිරීම් සකස් කරන ලදී.

15. පුහුණුවීම්.

(අ) නරේසා ආයතනයේ පැවැති දින දෙකක ‘විත්අයිසීස්’ පරිගණක පුහුණු වැඩ සටහනට විනීතා රූපසිංහ මිය සහභාගි විය.

(ආ) 1999 නොවැම්බර් 01-12 දක්වා තායිලන්තයේ පැවැති ‘සාමූද්‍රික දුරස්ථ සංජානනය’ පිළිබඳ පුහුණුවකට අපිත් ගුණරත්න මහතා සහභාගි විය.

16. පරිවර්තන.

1995 හා 1996 වාර්ෂික වාර්තා සිංහල හා දේමළ භාෂාවලට පරිවර්තනය කෙරිණි.

17. වසර දෙදහසේ දෝෂයට අනුකූලතාවය පිළිබඳ වාර්තාව.

නාරා ආයතනයේ ඇති උපකරණ හා පරිගණක සඳහා වසර දෙදහසේ දෝෂයට අනුකූලතාවය පිළිබඳ වාර්තාවක් ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයට යැවීමට පිලියෙල කෙරිණි.

18. තල්මසකු ගොඩගැසීම.

ජූනි 23 දා වැලිගම කප්පරතොට වෙරළට අඩි 78 ක් දිග යෝධ තල්මසෙක් ගොඩ ගසනු ලැබිණි. මුහුදේ වෙරළින් මීටර 200 පමණ දුරින් එය රැඳී තිබිණි. තල්මස් සිරුර ගොඩ ගැනීම පිණිස ආනන්දලාල් ලියනගේ මහතාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් යුතු කණ්ඩායමක් නාරා ආයතනයෙන් යවන ලදී. මෙම තල්මසා බැලියොතොප්ටොරා ගෝත්‍රයට අයත් ‘මොබ පෙරහන් තහඩු සහිත තල්මසෙකු’ බව සමුද්‍රජීව විද්‍යා අංශයේ දේවප්‍රිය අමරසූරිය මහතා විසින් හඳුනා ගන්නා ලදී. මෙම තල්මසාගේ බැලීන් තහඩු හා හිස අම්බර යොයන්නන් විසින් කපා විතාශ කර තිබිණි.

19. ප්‍රකාශන.

- (අ) නාරා විද්‍යාත්මක වාර සඟරාවේ (නාරා ජර්නල්) වෙළුම් අංක 35 ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී.
- (ආ) නාරා පුවත්.
- (ඇ) 1995 හා 1996 වාර්ෂික වාර්තා.

සකස් කෙරෙමින් පවතින ප්‍රකාශන.

- (අ) 'භිෂ්‍යවිසි ජිවිත ස්වභාවය' හි සුවි.
- (ආ) නාරා විද්‍යාත්මක වාර සඟරාවේ (නාරා ජර්නල්) වෙළුම් අංක 36.

පාලන අංශය

- (1) බඳවා ගැනීම් - 20
  - අතීයම් - 05
  - ස්ථිර - 09
  - කොන්ත්‍රාත් - 06
- (2) ඉල්ලා අස්වීම් හා විශ්‍රාම ගැනීම් - 11
- (3) සේවය හැරගියා සේ සැලකීම් - 03
- (4) 1999 වර්ෂයේ 56 දෙනෙකු සඳහා ඇගයීම් පවත්වා එහි ප්‍රතිඵල මත උසස්වීම් ලබා දී ඇත.
- (5) සේවක මහත්ම මහත්මීන් පස් දෙනෙකු පුද්ගලික වියදමෙන්, තම පෞද්ගලික නිවාඩු ලබාගෙන විදේශගතව ඇත. (පෞද්ගලික වාරිකා) 24 දෙනෙකු පුහුණුවීම් / අධ්‍යයන වාරිකා හෝ සම්මන්ත්‍රණ සඳහා ඉදිරිපත්ව ඇත. (විදේශගතව ඇත.)

(6) විනය පරීක්ෂණ.

කම්කරු උසාවියේ නඩු .

1. ග්‍රේෂන් ප්‍රනාන්දු මයා } 2. සුරමා විජේසේකර මෙහෙවිය }	ආයතනයට එරෙහිව පනවා ඇති නඩුව විභාග වෙමින් පවතී.
3. උපාලි එදිරිසිංහ මයා }	කම්කරු විනිශ්චය සභාවේ විභාග වෙමින් පවතී.

උත්තමාධිකරණයේ නඩු.

1. ටී.එස්.ධර්මරත්න මයා } 2. කේ.පී.පී.වික්‍රමසිංහ මයා } 3. ධේනිස් ප්‍රනාන්දු මයා }	මෙම නඩු විභාග වෙමින් පවතී.

ගණකාධිකාරී වයි.සමරරත්න මහතාට විරුද්ධව පැවැත්වෙන විධිමත් විනය පරීක්ෂණය විභාග වෙමින් පවතී.

1999 වර්ෂයේ බඳවා ගැනීම්.

01.	ජේ.එම්.ඩබ්.කාලවිල මහත්මිය	- පාලක මණ්ඩල ලේකම් (ස්ථිර)
02.	සොනාලී නිශන්තා ගුණසිංහ මහත්මිය	- හාෂා පරිවර්තක (අතියම්)
03.	ජේ.කේ.රාජපක්ෂ මහතා	- පර්යේෂණ නිලධාරී (ස්ථිර)
04.	එච්.බී.ජයසිරි මහතා	- පර්යේෂණ නිලධාරී (ස්ථිර)
05.	ආර්.කේ.වී.ජේ.ගුණසේකර මිය	- පර්යේෂණ නිලධාරී (ස්ථිර)
06.	එස්.පී.එස්.ඩී.සේනාධීර මෙනෙවිය	- පර්යේෂණ නිලධාරී (ස්ථිර)
07.	පී.ඒ.ඩී.ඒ.කුමාර මහතා	- පර්යේෂණ නිලධාරී (ස්ථිර)
08.	එන්.සුරේෂ් කුමාර් මහතා	- පර්යේෂණ නිලධාරී (ස්ථිර)
09.	බී.ගලප්පත්ති මහතා	- ප්‍රධාන පරිපාලන නිලධාරී (ස්ථිර)
10.	ආනන්ද අමරසිංහ මහතා	- සාම්පලර් (අතියම්)
11.	ඒ.සුරියකුමාර් මහතා	- සාම්පලර් (කොන්ත්‍රාත්)
12.	එම්.ඩී.විජේවික්‍රම මහතා	- සාම්පලර් (කොන්ත්‍රාත්)
13.	කේ.ඒ.රණසිංහ මහතා	- මිණුම් සටහන්කරු (කොන්ත්‍රාත්)
14.	ඊ.බී.පී. සමන් කුමාර මහතා	- කොන්ස්ටේබල් (කොන්ත්‍රාත්)
15.	එච්.ඒ.ඩී.එන්.ලීලානන්ද මිය	- හු දර්ශණ නිලධාරීණී (කොන්ත්‍රාත්)
16.	එන්.බී.පී.පුත්‍රාදේව මහතා	- පර්යේෂණ නිලධාරී (ස්ථිර)
17.	වමල් අබේවික්‍රම මහතා	- ලිපිකරු (අතියම්)
18.	ලසන්ත කුමාර මහතා	- පර්යේෂණ සහකාර (අතියම්)
19.	ටී.එච්.සුනිල් ශාන්ත මහතා	- කම්කරු (ස්ථිර)
20.	පී.ඒ.ඩී.සුනිල් මහතා	- මිණුම් සටහන්කරු (කොන්ත්‍රාත්)

1999 වර්ෂයේ විශ්‍රාම ගැනීම්.

01.	එච්.නිලකන්දු මහතා	- පුස්තකාලයාධිපති
02.	පී.වී.වන්දුසේන මහතා	- ගබඩා භාරකරු
03.	කේ.ඒ.දයාසේන මහතා	- රියදුරු
04.	ආචාර්ය කේ.රුපමුර්ති මහතා	- ආර්ථික විද්‍යාඥ (උපදේශක)

1999 වර්ෂයේ සේවයෙන් ඉල්ලා අස්වීම්.

01.	එන්.තුෂ්ණන්තන් මහතා	- ජල ශාස්ත්‍රීය මිණිත්දෝරු
02.	ඩබ්.එම්.ටී. පොත්සේකා මහතා	- ජල ශාස්ත්‍රීය මිණිත්දෝරු
03.	ඒ.ආර්.ජයකොඩි මහතා	- ජල ශාස්ත්‍රීය මිණිත්දෝරු
04.	ඒ.එච්.විජයතිලක මහතා	- ජල ශාස්ත්‍රීය මිණිත්දෝරු
05.	ලලිතා ආදිපොල මිය	- සැලසුම් ශිල්පී
06.	එන්.ආර්.ත්‍යාජුදිත් මිය	- යතුරු ලේඛිකා (ඉංග්‍රීසි)
07.	එම්.කේ.වී.විජේගුණසේකර මහතා	- ලිපිකරු
08.	ඩබ්ලිව්.වීරකුමාර මහතා	- රසායනාගාර සේවක

1999 වර්ෂයේ සේවය හැරගියා සේ සැලකීම.

01.	එම්.වේලු මහතා	- සනීපාරක්ෂක කම්කරු
02.	එස්.කරුණාපාල මහතා	- කම්කරු
03.	ටී.අරුල් මහතා	- පර්යේෂණ සහකාර

විදේශ වාරිකා.

නම	රට	කාර්යය	කාල පරාසය	නිවාස	ප්‍රතිපාදන	වැඩ බැලීම
ඩී.ඒ.කරුණාසේන මයා / ප්‍රධාන ඉංජිනේරු	ස්වීඩනය	පශ්චාත් උපාධි නිප්ලෝමා	09/01/1999 - 31/10/2000	රාජකාරි	තාචික විශ්ව විද්‍යාලය	ජේ.බී.ඒ.මාගම්මන මයා එම්.කේ.කේ. නානායක්කාර මයා
පී.කේ.එම්.විජේගුණවර්ධන මිය / පර්යේෂණ නිලධාරී	තායිලන්තය	ආසියානු කලාපයේ ඉස්සන් ගේ වෛරස සඳහා අණුක රෝග විනිශ්චය	10/02/1999 - 13/02/1999	- එම -		එච්.එම්.පී.කිත්සිරි මයා
	තායිලන්තය හා මැලේසියාව	පුද්ගලික	15/04/1999 - 22/04/1999	පුද්ගලික	පුද්ගලික	එච්.එම්.පී.කිත්සිරි මයා
එම්.ඒ.ආරියවංශ මයා / ජලශාස්ත්‍රඥ	එක්සත් රාජධානිය	තානුක සීමා මායිම් පිලිබඳ සමුළුව	22/03/1999 - 23/03/1999	රාජකාරි	තාරා	පී.එන්.කොඩිකාර මයා
කේ.එම්.ආර්.පී.කේ. අමරසිංහ මයා / හුම් මිණිත්ථෝරු	ජපානය	ජයිකා - ජලශාස්ත්‍රීය පුහුණු පාඨමාලාව	31/03/1999 - 08/11/1999	රාජකාරි	ජපන් රජය	පී.එන්.කොඩිකාර මයා
සී.එච්.ජයසිංහ මිය / අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ගේ පුද්ගලික සහකාර	තායිලන්තය	පුද්ගලික	09/04/1999 - 18/04/1999	පුද්ගලික	පුද්ගලික	ඒ.ගුණවර්ධන මිය
එන්.එච්.දසනායක මයා / පර්යේෂණ නිලධාරී	තායිලන්තය	අධ්‍යයන වාරිකා ඒකාබද්ධ වෛරල සම්පත් කළමනාකරණය	17/10/1999 - 06/06/1999	රාජකාරි	සීඩා / සරෙක්	ආචාර්ය සී.අමරසිරි මිය
	ස්වීඩනය	ධීවර කර්මාන්තයේ ප්‍රමිති සචිතල පහසුකම් වැඩි දියුණුව පිලිබඳ ව්‍යාපෘතිය	11/10/1999 - 15/10/1999	රාජකාරි	සීඩා ආයතනය	එස්.ඒ.එම්.අජමි මයා
ආර්.පී.එස්.විජේසේකර මයා/පර්යේෂණ නිලධාරී	සිංගප්පූරුව	විසිතුරු මත්ස්‍ය වගාව පිලිබඳ ජගත් සමුළුව ඇත්වාරාමා - 99	03/06/1999 - 06/06/1999	රාජකාරි	ජාතික විද්‍යා පදනම	එම්.එච්.එස්.ආරියරත්න මෙහෙවිය

ආචාර්ය එස්.පී.ජයමාන්න / පර්යේෂණ නිලධාරී	පිලිපීනය	ආසියාවේ වෙරළාසන්න මත්ස්‍ය සංචිත වල නිරසාර කළමනාකරණය ඒ ඩී බී - රේඛා - 5766	06/06/1999 - 2/06/1999	රාජකාරි	ඒ ඩී බී - රේඛා - 5766 ව්‍යාපෘතිය	වි.පහලෙන්තආරච්චි මිය
	එක්සත් ජනපදය	ශ්‍රී ලංකාවේ නිතලවාසී අපෘෂ්ඨවංශීන්ගේ පාරිසරික ආකෘතිකරණය හා වර්ගීකරණමය හඳුනා ගැනීම	06/12/1999 - 12/12/1999	රාජකාරි	සීඩා / සරෙක්	වි.පහලෙන්තආරච්චි මිය
එස්.එබ්. එස්. චිරසිංහ මයා / ප්‍රධාන පද්ධති විශ්ලේෂක	එක්සත් ජනපදය	බහු කඳුමග ධාවන මාන පද්ධතිය මිලදී ගැනීම සඳහා පරීක්ෂා කිරීම	25/07/1999 - 09/08/1999	රාජකාරි	තාරා	එච්.පී.බී.විද්‍යාශ්‍රී මයා
එස්.සුගන්ධි මිය / දත්ත නිවේශන ශිල්පී	ඉන්දියාව	පුද්ගලික	02/07/1999 - 16/07/1999	පුද්ගලික	පුද්ගලික	එන්.ලියනපතිරණ මයා
පී.ඩී.කේ.ඩී.අමරසූරිය මයා / පර්යේෂණ නිලධාරී	මැලේසියාව	මුහුදු කැස්බෑවුන් ගේ ජීව විද්‍යාව හා සංරක්ෂණය පිලිබඳ 2 වන ආසියානු සමුළුව හා වැඩමුළුව	14/07/1999 - 19/07/1999	රාජකාරි	ජාතික විද්‍යා පදනම	පී.ඒ.චී.ප්‍රනාන්දු මයා
ආචාර්ය සී.අමරසිරි මිය	ස්විඩනය	සීඩා / සරෙක් / තාරා 2000 / 2000 සඳහා ව්‍යාපෘති යෝජනා සකස් කිරීම	24/07/1999 - 31/07/1999	රාජකාරි	සරෙක්	සරෙක් කටයුතු ආචාර්ය ජේ.එම්.පී.කේ.ජයසිංහ මයා අංශයේ කටයුතු ආර්.ආර්.පී. මල්දෙණිය මිය.
ඊ.එම්.එස්.විජේරත්න මයා / පර්යේෂණ නිලධාරී	ස්විඩනය	දර්ශන ගුරු අධ්‍යයන	01/08/1999 - 31/10/1999	රාජකාරි	සරෙක්	ජේ.කේ.රාජපක්ෂ මයා
එච්.එම්.පී.කිත්සිරි මයා / පර්යේෂණ නිලධාරී	මිස්ට්‍රේලියාව	මත්ස්‍ය ජාන විද්‍යාව සම්බන්ධ පුහුණුව	02/08/1999 - 02/09/1999	රාජකාරි	තාක්ෂණික පුද්ගලයන් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (ඒ.ඩී. බී. ණය)	පී.කේ.එම්.අබේගුණවර්ධන මිය
කේ.එස්.සීතා මිය / පර්යේෂණ සහකාර	ජපානය	ජපානයේ මසුන් වියලීම සැකසුම් කිරීම පිලිබඳ පුහුණුව	03/08/1999 - 28/08/1999	රාජකාරි	තාක්ෂණික පුද්ගලයන් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (ඒ.ඩී. බී. ණය)	පී.කේ.එම්.අබේගුණවර්ධන මිය

ඊ.කේ.වී.සමරවීර මිය / පර්යේෂණ නිලධාරී	නෝර්වේ	විද්‍යාපති උපාධි අධ්‍යයන	20/08/1999 - 06/2001	රාජකාරි	කොරාඩ් වැඩ සටහන	පී.ඒ.ටී.ප්‍රනාන්දු මයා
ආචාර්ය පී.පී.පී.එස්.එන්. සීරිවර්ධන මයා/පර්යේෂණ නිලධාරී	තායිලන්තය හා බංග්ලාදේශය	වෙරලාසන්න ඉස්සන් වගාවේ රෝග නිවාරණය හා සෞඛ්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ වාරික වැඩමුළුව	16 - 24/04/1999 13 - 15/04/1999	රාජකාරි	එන්. ඒ. ඔ.	ආචාර්ය ටී.බී.වත්තිනායක මයා
	තායිලන්තය	ආසියාවේ ග්‍රාමීය කුඩා පරිමාණ ජලජීව වගා සංවර්ධනයෙහි ලා ප්‍රාථමික ජලජ සතුන් ආරක්ෂා කිරීම - විශේෂඥ උපදේශනය	13 - 16/09/1999	රාජකාරි	එන්. ඒ. ඔ.	ආචාර්ය ටී.බී.වත්තිනායක මයා
	බංග්ලාදේශය	ආසියාවේ ජලජීව වගා අධ්‍යයනය සඳහා විවෘත හා පරිගාමික ශබ්දමාලා පිළිබඳ විශේෂඥ උපදේශනය	17/09/1999 - 10/10/1999	රාජකාරි	එන්. ඒ. ඔ. ශා නාකා	17-3/09/1999 ආචාර්ය ටී.බී.වත්තිනායක මයා 01/01/1999 ආචාර්ය සී.ජයමාන්ත මිය.
	පිලිපීනය	ඉස්සන් වගාවේ ප්‍රධාන රෝග සඳහා කළමනාකරණ ක්‍රමෝපායයන්	28/11/1999 - 30/11/1999	රාජකාරි	එන්. ඒ. ඔ.	ආචාර්ය ටී.බී.වත්තිනායක මයා
	බංග්ලාදේශය	ඉස්සන් වගාව පිළිබඳ සිද්ධි අධ්‍යයනය	13/12/1999 - 24/12/1999	පුද්ගලික	(නාකා) ආසියා පැසිෆික් හි ජලජීව වගා කේන්ද්‍ර ජාලය	ආචාර්ය ටී.බී.වත්තිනායක මයා
කේ.එස්.හෙට්ටිආරච්චි මිය/ පර්යේෂණ සහකාර	එක්සත් රාජධානිය	ආහාර ක්ෂුද්‍රජීව විද්‍යාව පිළිබඳ පුහුණුව	01/09/1999 - 28/09/1999	රාජකාරි	විද්‍යා හා තාක්ෂණ පුද්ගලයින් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (ඒ.ඩී. බී. ණය)	එස්.පී.ජයසූරිය මයා
එම්.එච්.එස්.කේ.අබේරත්න මයා / පර්යේෂණ සහකාර	එක්සත් රාජධානිය	පුද්ගලික	15/09/1999 - 30/09/1999	පුද්ගලික	පුද්ගලික	ආර්.ඩබ්.ප්‍රනාන්දු මයා

ආර්.කේ.වී.ජේ.ගුණසේකර මිය / පර්යේෂණ නිලධාරී	පකිස්ථානය	සමුද්‍ර දූෂණ විශ්ලේෂණය සඳහා ස්ථායී සමස්ථානික හා සෘජු 14CO 2 අවශෝෂණය යෙදීම පිළිබඳ කලාපීය පුහුණු පාඨමාලාව	04/10/1999 - 13/10/1999	රාජකාරි	අන්තර්ජාතික පරමාණුක බලශක්ති ජ්‍යෙෂ්ඨය	එන්.එච්.දසනායක මයා
ආචාර්ය ඩී.එස්.ජයකොඩි මයා / අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්	තායිලන්තය	ධීවර තාක්ෂණය පිළිබඳ පුහුණුව	190 - 19/09/1999	රාජකාරි	සරෙක්	සහාපති
එන්.ආර්.ත්‍යාජුදිත් මිය / යතුරු ලේඛිකා (ඉංග්‍රීසි)	එක්සත් රාජධානිය	පුද්ගලික	08/10/1999 - 07/11/1999	පුද්ගලික	පුද්ගලික	ජී.ඩී.තිලකතො මිය
ආචාර්ය ඩබ්ලිව්.එම්.බී. වත්තිනායක මයා / පර්යේෂණ නිලධාරී		අධ්‍යයන වාරිකාව - ඉස්සන්ගේ සෝබා කලමනාකරණය	23/10/1999	රාජකාරි	සරෙක් ව්‍යාපෘතිය	සෝමා ආරියරත්න මෙනෙවිය
ආචාර්ය ජේ.එම්.පී.කේ. ජයසිංහ මයා / පර්යේෂණ නිලධාරී	තායිලන්තය	අධ්‍යයන වාරිකාව - ඉස්සන්ගේ සෝබා කලමනාකරණය	01/10/1999 - 23/10/1999	රාජකාරි	සරෙක් ව්‍යාපෘතිය	ආර්.පී.එස්.විජේසේකර මයා
කේ.අරුලානන්දන් මයා / පර්යේෂණ නිලධාරී	ස්වීඩනය	පී එච් ඩී අධ්‍යයන කටයුතු	01/10/1999 - 31/12/1999	රාජකාරි	සරෙක් ව්‍යාපෘතිය	
කේ.ඩබ්.එස්.ආරියවංශ මිය / පර්යේෂණ නිලධාරී	ස්වීඩනය	ධීවර කර්මාන්තයේ ප්‍රමිත යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා වන ව්‍යාපෘතිය	11/10/1999 - 15/10/1999	රාජකාරි	සීඩා ආයතනය	ජේ.ජේ.ගනේගමආරච්චි මෙනෙවිය
ඒ.බී.ඒ.කේ.ගුණරත්න මයා / තොරතුරු නිලධාරී	තායිලන්තය	සාමූහික දුරස්ථ සංචානය සම්බන්ධ යෙදවුම් පිළිබඳ පුහුණු වැඩ සටහන	01/11/1999 - 12/11/1999	රාජකාරි	ජපානයේ ජාතික අවකාශ සංවර්ධන ජ්‍යෙෂ්ඨය (NASDA)	ආචාර්ය එස්.සී.ජයමානන්ත මිය

විදේශ වාරිකා.

විෂය ක්ෂේත්‍රය	සති 2	සති 2-4	මාස 1-2	මාස 2	ප්‍රතිපාදන ප්‍රභව
පශ්චාත් උපාධි විස්ලෝමා	-	-	-	*	තාවික විශ්ව විද්‍යාලය
ආසියානු කලාපයේ ඉස්සන් වෛරය සඳහා අනුක රෝග විනිශ්චය	*	-	-	-	ACIAR
මුහුදු සීමා වෙනස් කිරීම පිළිබඳ සමුළුව	*	-	-	-	තාරා ප්‍රතිපාදන
බහු කඳම්භ ධාවනිමාන පද්ධතිය මිලට ගැනීම සඳහා පරීක්ෂා කිරීම (පුද්ගලයන් - 2)	-	*	-	-	තාරා ප්‍රතිපාදන
ජලශාස්ත්‍රීය පුහුණු පාඨමාලාව	-	-	-	*	ජපාන රජය
JICA	-	-	-	-	සීඩා / සරෙක් ව්‍යාපෘතිය
අධ්‍යයන වාරිකාව	-	*	-	-	සීඩා / සරෙක් ව්‍යාපෘතිය
ඒකාබද්ධ වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණය	-	-	-	-	සීඩා ආයතනය
ධීවර කර්මාන්තය සඳහා ප්‍රමිති යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම පිළිබඳ ව්‍යාපෘතිය (පුද්ගලයන් - 2)	*	-	-	-	ජාතික විද්‍යා පදනම
විසිතුරු මත්ස්‍ය වගාව පිළිබඳ ජගත් සමුළුව 'අක්වාරාමා 99'	*	-	-	-	ජාතික විද්‍යා පදනම
ADB - RETA - 5766 ආසියාවේ වෙරළාසන්න මත්ස්‍ය සංචිත වල තිරසාර කළමනාකරණය	-	*	-	-	ADB - RETA - 5766 ව්‍යාපෘතිය
පාරිසරික ආකෘතිකරණය හා ශ්‍රී ලංකාවේ නිතලොසි අපෘෂ්ඨවංශීන් ගේ වර්ගීකරණමය හඳුනා ගැනීම	-	*	-	-	සීඩා / සරෙක් ප්‍රතිපාදන
මුහුදු කැස්බෑවුන්ගේ ජීව විද්‍යාව හා සංරක්ෂණය පිළිබඳ 2 වන ආසියානු සමුළුව හා වැඩමුළුව	*	-	-	-	ජාතික විද්‍යා පදනම
සීඩා / සරෙක් / තාරා - 2000/2002 ව්‍යාපෘති යෝජනාව ලිවීම අවසන් කිරීම	*	-	-	-	සරෙක් ව්‍යාපෘතිය
පී.එච්.සී. උපාධි අධ්‍යයන (පුද්ගලයන් - 2)	-	-	-	*	සරෙක් ව්‍යාපෘතිය

මත්ස්‍ය ජාන විද්‍යාව පිළිබඳ පුහුණුව	-	-	-	-	-	විද්‍යා හා තාක්ෂණ පුද්ගල සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (ඒ.ඩී.බී. ණය)
මසුන් වියළි සැකසුම්කරණය පිළිබඳ පුහුණුව	-	*	-	-	-	විද්‍යා හා තාක්ෂණ පුද්ගල සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (ඒ.ඩී.බී. ණය)
එම්.එස්.සී. උපාධි අධ්‍යයන	-	-	-	-	*	තොරාඩ් අධිශිෂ්‍යත්ව පැවැයවහන
වෙරළාසන්න ඉස්සන් වගාව තුළ රෝග නිවාරණය හා සෞඛ්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ වාරික වැඩමුළුව	-	*	-	-	-	එන්. ඒ. ඔ.
ආසියාවේ ජලජීව වගා අධ්‍යයන සඳහා විවෘත හා පිලිබඳ කාර්යාලුකුල විශේෂඥ උපදේශනය	*	-	-	-	-	එන්. ඒ. ඔ.
ආසියාවේ කුඩා පරිමාණ ග්‍රාමීය ජලජීව වගා සංවර්ධනයෙහි ලා ප්‍රාථමික ජලජ සත්වයන් ආරක්ෂණය පිලිබඳ ආසියානු කලාපීය වැඩමුළුව	-	*	-	-	-	එන්. ඒ. ඔ. හා නාකා
ඉස්සන් වගාවේ ප්‍රධාන රෝග සඳහා කළමනාකරණ ක්‍රමෝපායයන්	*	-	-	-	-	එන්. ඒ. ඔ.
ඉස්සන් වගාව පිළිබඳ සිද්ධි අධ්‍යයනයක්	-	*	-	-	-	(නාකා) ආසියා පැසිෆික් හි ජලජීව වගා කේන්ද්‍ර ජාලය
ආහාර ක්ෂුද්‍රජීව විද්‍යාව පිලිබඳ පුහුණුව	-	*	-	-	-	විද්‍යා හා තාක්ෂණ පුද්ගල සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (ඒ.ඩී.බී. ණය)
සාමූහික හා වෙරළාසන්න පරිසර සංරක්ෂණය පිලිබඳ තුන්වන ICO/KOICA/KORDI පුහුණු පාඨමාලාව	-	*	-	-	-	කොරියානු අන්තර්ජාතික සහයෝගිතා අධිකාරිය (KOICA)
සමුද්‍ර දූෂණ විශ්ලේෂණ සඳහා ස්ථායී සමස්ථානික හා සෘජු 14C0 2 අවශෝෂණ තාක්ෂණය යෙදවීම පිලිබඳ කලාපීය පුහුණු පාඨමාලාව	-	*	-	-	-	අන්තර්ජාතික පරමාණුක බලශක්ති අධිකාරිය
ධීවර තාක්ෂණය පිලිබඳ පුහුණුව	-	*	-	-	-	සරෙක් ව්‍යාපෘතිය
අධ්‍යයන වාරිකාව - (ඉස්සන්ගේ සෞඛ්‍ය කළමනාකරණය) (පුද්ගලයන් - 2)	-	*	-	-	-	සරෙක් ව්‍යාපෘතිය
සාමූහික දුරස්ථ සංජානනයෙහි යෙදවුම් පිලිබඳ පුහුණු පාඨමාලාව	-	*	-	-	-	ජපානයේ ජාතික අපකාශ සංවර්ධන අධිකාරිය (NASDA)

ජාතික ජලය සම්පත් පර්යේෂණ හා සංවර්ධන නියෝජිතායතනය
1999. 12. 31 දිනට ශේෂ පත්‍රය

225,415,380	ප්‍රාග්ධන ප්‍රතිපාදනය	(13)		283,215,380.00
267,395,586	ප්‍රති තක්සේරු ඉතිරිය	(14)		267,895,663.60
143,840,997	විදේශීය ප්‍රතිපාදන	(15)		143,840,997.00
22,330,225	දේශීය ප්‍රතිපාදන	(16)		22,330,225.00
(347,331,968)	ආදායමට වැඩි වියදම් අතිරික්තය			(397,097,359.97)
311,650,220				320,184,905.63
ස්ථාවර වත්කම්				
81,708,955	අයිති ඉඩම්	(17)	81,708,955.00	
9,493,508	බද්දට ගත් ඉඩම්	(17)	9,493,508.00	
65,189,620	ගොඩනැගිලි	(17)	71,792,379.03	
1,679,000	යන්ත්‍ර	(17)	1,530,900.00	
41,106,825	උපකරණ	(17)	51,090,523.23	
6,942,642	පරිගණක හා මුද්‍රක	(17)	6,592,089.63	
12,068,076	වාහන	(17)	10,598,454.84	
630,478	බයිසිකල්	(17)	466,429.00	
5,896,547	ගෘහභාණ්ඩ හා උපාංග	(17)	6,191,398.79	
4,203,165	පුස්තකාල පොත්	(17)	4,611,760.36	
126,520	මත්ස්‍ය ටැංකි	(17)	110,705.00	
469,887	ඉංජිනේරුමය උපකරණ හා මෙවලම්	(17)	449,333.00	
35,613	අද්මිරාල්ති සිතියම්	(17)	31,390.20	
86,175,946	බෝට්ටු හා යාත්‍රා	(17)	75,404,174.00	
315,726,782				320,072,000.08
	සිදුකරගෙන යනු ලබන කාර්යයන්			2,730,324.12
ජංගම වත්කම්				
1,830,998	31.12.1999 දිනට තොගය	(18)	3,090,873.45	
2,049,089	ණයකරුවෝ හා පූර්ව ගෙවීම්	(19)	2,417,571.49	
186,472	තැන්පතු	(20)	203,472.00	
1,841,997	අත්තිකාරම්	(21)	489,465.03	
6,225,313	ණයකරුවෝ (සේවක)	(22)	7,157,292.00	
4,000,000	සංක්‍රමණික මුදල්		-	
4,881,586	අත ඇති හා බැංකුවේ ඇති මුදල්	(23)	7,886,617.37	
21,015,455				21,245,291.34
ජංගම වගකීම්				
15,110,744	ණයහිමියෝ හා එකතු කළ වියදම්	(24)	12,716,202.25	
224,344	ව්‍යාපෘති ණයහිමියෝ	(25)	220,830.57	
1,223,474	උපදේශක ව්‍යාපෘති	(26)	1,563,448.09	
16,558,562				14,500,480.91
4,456,893	ශුද්ධ ජංගම වත්කම්			6,744,810.43
(8,533,455)	කල්ගත වන වගකීම්	(27)		(9,362,229.00)
311,650,220				320,184,905.63

මහාචාර්ය පී. ඩබ්ලිව්. ඇපාසිංහ
සභාපති

ආචාර්ය ඩී. එස්. ජයකොඩි
අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්

එම්. ඩී. සේනාරත්න
ගණකාධිකාරී

විගණකාධිපති සටහන

ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝජිතායතනයේ 1999 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ගිණුම්, 1971 අංද 38 දරන මුදල් පනතේ 13 (1) වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (1) ව්‍යවස්ථාවෙහි ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී.

මුදල් පනතේ 14 (2) (සී) වගන්තිය ප්‍රකාර ප්‍රකාශයට පත්කළ යුතු මෙම ගිණුම් පිළිබඳ මාගේ නිරීක්ෂණයන් ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝජිතායතනයේ සභාපතිවරයා අමතන ලද සම දින දරන මාගේ වාර්තාවේ ඇතුළත් ව ඇත.

(එස්. සී. මායාදුන්නේ)

විගණකාධිපති

2001 ඔක්තෝබර් 08 දින

කොළඹ 07.

විගණකාධිපති දෙපාර්තමේන්තුවේදී ය.

සභාපති,
ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝජිතායතනය

ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝජිතායතනයේ 1999 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ගිණුම් පිළිබඳව 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 14 (2) (ඕ) වගන්තිය ප්‍රකාර විගණකාධිපති වාර්තාව

ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන නියෝජිතායතනයේ 1999 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ගිණුම්, 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13 (1) වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (1) ව්‍යවස්ථාවෙහි ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. මෙම විගණනය කරගෙන යාමේදී ප්‍රසිද්ධ වෘත්තියෙහි යෙදී සිටින ගණකාධිකාරී සමාගමක් මට සහාය විය. මුදල් පනතේ 14 (2) (සී) වගන්ති ප්‍රකාර නියෝජිතායතනයේ වාර්ෂික වාර්තාව සමඟ ප්‍රකාශයට පත්කළ යුතුයැයි මා අදහස් කරන මාගේ නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ. මුදල් පනතේ 13 (7) (ඒ) වගන්තිය ප්‍රකාර සවිස්තර වාර්තාවක් 2001 ජනවාරි 12 දින නියෝජිතායතනයේ සභාපතිවරයා වෙත ඉදිරිපත් කරන ලදී.

1.2 විගණන විෂය පථය

මෙම වාර්තාවේ ඇතුළත් විගණන මතය, අදහස් දැක්වීම් සහ සොයාගැනීම් විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශයන් පිළිබඳ සමාලෝචනය සහ ගනුදෙනුවල නියැදි පිළිබඳ තහවුරු පරීක්ෂා කිරීම් මත පදනම් වී ඇත. එම සමාලෝචනය සහ පරීක්ෂණයන්ගේ විෂය පථය සහ ප්‍රමාණය, මට ලැබී ඇති කාර්ය මණ්ඩලය, අනෙකුත් සම්පත් සහ කාලවේලා යන සීමාවන් ඇතුළත හැකිතාක් පුළුල් විගණනයක් කළහැකි වන පරිදි පිළියෙල කරන ලද්දකි. මූල්‍ය ප්‍රකාශයන් ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් තොර වන්නේ ද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීම පිණිස ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්, විධි සහ පරිචයන්ට අනුකූලව විගණනය සැලසුම් කර සිදු කරන ලදී. මූල්‍ය ප්‍රකාශයන් පිළියෙල කිරීමේ දී අනුගමනය කරන ලද ගණකාධිකරණ මූලධර්ම හා වැදගත් ඇස්තමේන්තු සහ නිගමන තක්සේරු කිරීම, මූල්‍ය ප්‍රකාශවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීම සහ යොදා ගන්නා ලද ගණකාධිකරණ ප්‍රතිපත්ති සුදුසු ද, ඒවා ඒකාකාරීව අනුගමනය කරන ලද්දේ ද සහ ප්‍රමාණවත් පරිදි හෙළිදරව් කරන ලද්දේදැයි නිගමනය කිරීම විගණනයට ඇතුළත් විය. විගණනයේ විෂය පථය සහ ප්‍රමාණය තීරණය කිරීම සඳහා 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13 වගන්තියේ (3) සහ (4) උපවගන්ති වලින් විගණකාධිපති වෙත අභිමතානුසාරී බලතල පැවරේ.

2. ගිණුම්

2.1 විගණන මතය

මෙම වාර්තාවේ 2.4 ඡේදයෙහි දක්වා ඇති කරුණු වලින් උද්ගත වන ගැලපීම් හේතුවෙන් ඇතිවන බලපෑම් හැර, 1999 දෙසැම්බර් 31 දිනට නියෝජිතායතනයේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මෙහෙයුම් කටයුතුවල ප්‍රතිඵල සහ මුදල් ප්‍රවාහය මෙම වාර්තාවේ දක්වා ඇති ප්‍රමිතිය හැර ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ප්‍රමිතීන්ට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශයන්හි සටහන් අංක 1 සිට 10 දක්වා ඇති පරිදි වූ ගණකාධිකරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අනුකූලව, සියළුම

ප්‍රමාණාත්මක කරුණු සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන පරිදි සතුටුදායක ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශයන් පිළියෙල කර ඇති බව මාගේ මතය වේ.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද ගිණුම් අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ නියෝජිතායතනයේ වැඩකටයුතුවල ප්‍රතිඵලය රු 49,765,392 ක උණකාවයක් වූ අතර ඊට අනුරූපව ඉකුත් වර්ෂයේ උණකාවය රු. 53,210,366ක් විය. සමාලෝචිත වර්ෂය සහ ඉකුත් වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රතිඵල පිළිබඳ සාරාංශයක් පහත සඳහන් ප්‍රකාශයෙන් දැක්වේ.

	දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය			
	1999		1998	
	රු.	රු.	රු.	රු.
ආදායම				
රජයේ දායකය	49,500,000		46,100,000	
විවිධ ආදායම්	<u>3,522,251</u>		<u>2,285,734</u>	
		53,022,251		48,385,734
වියදම				
පරිපාලන	76,356,052		73,218,705	
ආයතන	8,009,545		5,775,219	
ක්ෂය	<u>23,228,650</u>		<u>28,541,544</u>	
	107,594,247		107,535,468	
අඩුකලා				
ව්‍යාපෘතිවලින් අයකරගත් මුදල	<u>(4,806,604)</u>	<u>(102,787,643)</u>	<u>(5,939,368)</u>	<u>(101,596,100)</u>
වර්ෂය සඳහා උණකාවය		(49,765,392)		(53,210,366)
ඉදිරියට ගෙනා සම්මුච්චිත උණකාවය	(347,331,968)		(241,168,188)	
ඉකුත් කාල පරිච්ඡේදවල විෂයයන්	-	<u>(347,331,968)</u>	(52,953,414)	<u>(294,121,602)</u>
ඉදිරියට ගෙනගිය සම්මුච්චිත උණකාවය		<u><u>(397,097,360)</u></u>		<u><u>(347,331,968)</u></u>

2.3 මූල්‍ය ව්‍යුහය

ඉදිරිපත් කරන ලද ගිණුම් අනුව, නියෝජිතයන්ගේ 1999 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය ව්‍යුහය 1998 දෙසැම්බර් 31 දිනට පැවති තත්ත්වය සමඟ සසඳා පහත දැක්වේ.

	දෙසැම්බර් 31 දිනට			
	1999		1998	
	රු.	රු.	රු.	රු.
සම්පත්				
රජයේ දායකය		283,215,380		225,415,380
විදේශාධාර	143,840,997		152,694,772	
විශේෂ ඩොලර් ගිණුමේ ශේෂයට කරන ලද ගැලපීම්	-	143,840,997	(8,853,775)	143,840,997
වෙනත් දායකයන්		22,330,225		22,330,225
		<u>449,386,602</u>		<u>391,586,602</u>
ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතය		267,895,664		267,395,586
සම්පූර්ණ උපයෝජනවය		<u>(397,097,360)</u>		<u>(347,331,968)</u>
		<u><u>320,184,906</u></u>		<u><u>311,650,220</u></u>
උපයෝජනය				
ස්ථාවර වත්කම් ලියා අඩුකළ වටිනාකමට		244,667,826		229,550,836
'සමුද්‍ර මාරු' නැව		75,404,174		86,175,946
කෙරිගෙන යන වැඩ		2,730,324		-
ශුද්ධ ජංගම වත්කම්		<u>(2,617,418)</u>		<u>(4,076,562)</u>
		<u><u>320,184,906</u></u>		<u><u>311,650,220</u></u>

2.4 ගිණුම් පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම්

2.4.1 ගිණුම්වල අනුවිත අනාවරණය කිරීම්

ගිණුම්වල පහත සඳහන් අනුවිත අනාවරණය කිරීම් නිරීක්ෂණය විය.

(අ) රු. 1,903,994 ක් වූ අයහාර වියදම් ප්‍රාග්ධනගත කොට මෝටර් වාහන ගිණුම යටතේ දක්වා තිබුණ අතර සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී මිල දී ගන්නා ලද පරිගණකවල වටිනාකම වූ රු. 133,050ක් අයහාර වියදම් ලෙස ලියාහැර තිබුණි.

(ආ) රු. 6,865 ක් වූ ගොඩනැගිලි නඩත්තු වියදම් සාවද්‍ය ලෙස ලිඛවූ හා සවිකිරීම් නඩත්තු වියදම් ලෙස ගිණුම් ගතකර තිබුණි.

(ඇ) නියෝජිතායතනයේ මාර්ගස්ථ මුදල් රක්ෂණ ඔප්පුව වෙනුවෙන් ගෙවන ලද රු. 8,490 ක් වූ රක්ෂණ වාරික කලින් ගෙවීම වර්ෂයේ වියදමක් ලෙස සලකා ගිණුම්ගත කර තිබුණි.

2.4.2 ගිණුම්වලින් අත්හැරීම්

පහත සඳහන් ගිණුම්වලින් අත්හැරීම් නිරීක්ෂණය විය.

(අ) ආපසු අයකර ගැනීම අඩමාණ තත්ත්වයක පවතින්නාවූ ද සේවකයන්ට ගෙවන ලදුව දිග කාලයක් හිඟහිට ඇති අත්තිකාරම් සහ ණය එකතුව රු. 224,451 ක් වෙනුවෙන් ගිණුම්වල ප්‍රතිපාදන සලසා නොතිබුණි.

(ආ) යල්පැන ගිය පුස්තකාල පොත් කොග වෙනුවෙන් ප්‍රතිපාදන සලසා නොතිබුණි.

2.4.3 ගිණුම්වල වැඩියෙන් දැක්වීම් සහ අඩුවෙන් දැක්වීම්

පහත දැක්වෙන වැඩියෙන් දැක්වීම් සහ අඩුවෙන් දැක්වීම් නිරීක්ෂණය විය.

(අ) සටහන් කිරීමේ දෝෂ හේතුකොට ගෙන, ආපසු නොගෙවන ටෙන්ඩර් තැන්පතු, පොලී ආදායම, උපකරණ අළුත්වැඩියා සහ නඩත්තු පිරිවැය සහ ආරක්ෂක ගාස්තු රු. 113,173 කින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.

(ආ) සටහන් කිරීමේ දෝෂ හේතුකොට ගෙන කලින් ගෙවීම්, ඉන්ධන ගාස්තු, පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථාන නඩත්තු වියදම් රු. 9,587 කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

(ඇ) සේවකයන් සය දෙනෙකුගේ සේවා කාලය සාවද්‍ය ලෙස ගණනය කිරීම නිසා පාරිකෝෂික සඳහා ප්‍රතිපාදනය රු. 15,645 කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

2.4.4 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(අ) රු. 223,513 ක් වූ ලැබිය යුතු මුදල් (ව්‍යාපෘති) වලින් කිසිම උපලබ්ධි වටිනාකමක් නියෝජනය නොවුණි.

(ආ) 1982 සිට 1996 දක්වා කාලපරිච්ඡේදය වෙනුවෙන් කොළඹ මහ නගර සභාවට ගෙවිය යුතු රු. 6,107,506ක් දිගටම හිඟ වරිපනම් සහ බදු මුදල් වශයෙන් පෙන්වා තිබුණි.

(ඇ) ණයගැතියෝ, තැන්පතු සහ අත්තිකාරම් ශේෂ වලින්, එකතුව රු. 1,081,17 ක් හා රු. 127,570 ක් පිළිවෙලින් අවුරුදු එකේ සිට පහ දක්වා විහිදී කාලපරිච්ඡේදයක් සහ අවුරුදු පහකට වැඩි කාලයක් හිඟව පැවතුණි.

(ඈ) ව්‍යාපෘති ණයහිමියන්ගේ ශේෂ වලින් රු. 220,831 ක් වර්ෂ පහකට වැඩි කාලපරිච්ඡේදයක් හිඟව පැවතුණි.

(ඉ) 1991 සිට 1999 දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළ කාර්ය මණ්ඩලයට දී තිබුණු එකතුව රු. 193,879 ක් වූ විශේෂ අත්තිකාරම් 1999 වර්ෂය අවසානය දක්වා අයකර ගෙන නොතිබුණි.

(ඊ) 1997 සිට 1999 දක්වා ලැබුණු එකතුව රු. 141,000 ක් වූ ආපසු ගෙවිය යුතු ටෙන්ඩර් තැන්පතු වර්ෂය අවසානය දක්වා නිරවුල් නොකර පැවතුණි.

2.4.5 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

ඒ ඒ විෂයය ඉදිරියෙන් දක්වා ඇති සාක්ෂි නොවීම නිසා පහත සඳහන් ගිණුම් විෂයයන් විගණනයේ දී සතුටුදායක ලෙස සන්නිරීක්ෂණය කිරීමට හෝ පිළිගැනීමට හෝ නොහැකි විය.

විෂයය	වටිනාකම රු.	ලබාදී නොතිබුණු සාක්ෂි
(අ) ණයගැතියෝ, තැන්පතු සහ සුළු මුදල් අත්තිකාරම්	2,430,447	සනාථ කිරීම්
(ආ) ණයහිමියෝ, ව්‍යාපෘති ණයහිමියෝ, උපවිත වියදම් හා උපදේශක ව්‍යාපෘතිය	220,836	සනාථ කිරීම්
(ඇ) ලංකා ධීවර වරාය සංස්ථාව සමඟ ඇතිකර ගත් ආරක්ෂක සංවිධානය	1,837,193	කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුම

2.4.6 නීති, රීති, රෙගුලාසි, කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

පහත දැක්වෙන අනුකූල නොවීමේ අවස්ථා විගණනයේ දී නිරීක්ෂණය විය.

නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණවලට යොමුව	විස්තරය
(අ) 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනත	
(i) 12 (බී) වගන්තිය	වාර්ෂික ගිණුම්වල ආකෘතිය හා අඩංගු විය යුතු දෑ සඳහා මුදල් අමාත්‍යවරයාගේ එකඟත්වය ඇතිව අදාළ අමාත්‍යවරයාගේ අනුමැතිය ලබාගෙන නොතිබුණි.
(ii) 13 (5) (ඩී) වගන්තිය	විගණකාධිපතිගේ එකඟත්වය ඇතිව අභ්‍යන්තර විගණන වැඩසටහනක් පිළියෙල කර නොතිබුණු අතර නියම කර ඇති ආකාරයට 1999 වර්ෂය සඳහා අර්ධ වාර්ෂික අභ්‍යන්තර විගණන වාර්තා ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.
(iii) 13 (6) වගන්තිය	විගණකාධිපති විසින් නියම කර ඇති පරිදි ගිණුම් පිළිබඳ වාර්තාව ගිණුම් සමඟ ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි. විගණනය සඳහා ගිණුම් ඉදිරිපත් කරන ලද්දේ 2000 ඔක්තෝබර් 25 දිනදීය.
(iv) 14 (1) වගන්තිය	මුදල් වර්ෂය නිම වී මාස 4 ක් ඇතුළත වාර්ෂික වාර්තාවේ කෙටුම්පතේ පිටපතක් ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.
(ආ) මුදල් රෙගුලාසි අංක 104	වාහන අනතුරු 4 ක් සම්බන්ධයෙන් වූ රු. 81,920 ක අලාභය අදාළ පාර්ශ්වයන් ගෙන් අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ප්‍රමිත

අංක 18

වාහන අළුත්වැඩියා පිරිවැය ප්‍රාග්ධන ගතකර තිබුණි.

(ඈ) අංක 842 හා 1978 දෙසැම්බර් 19 දිනැති භාණ්ඩාගාර වක්‍රලේඛය

එක් එක් වත්කම්වල වටිනාකම් ස්ථාවර වත්කම් ලේඛණයෙහි දක්වා නොතිබුණි.

(ඉ) අංක එම්එල්/6/11/96 හා 1996 අප්‍රේල් 20 දිනැති භාණ්ඩාගාර වක්‍රලේඛය (2.4 ඡේදය)

ලබා ගන්නා ලද සහ වියදම් කළ විදේශ විනිමය සම්බන්ධයෙන් ගණන් දීමේ ප්‍රකාශ නිලධාරීන් 4 දෙනෙකු විසින් ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

(ඊ) අංක 116 සහ 1997 ජනවාරි 24 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛය

නියෝජිතායතනයේ වාහන 4ක් ධීවර සහ ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයට මුදාහැර තිබුණු අතර එම වාහනවල නඩත්තු සහ වෙනත් උපදම් සඳහා රු. 335,539 ක් වැයකර තිබුණි.

2.4.7 ප්‍රමාණවත් අධිකාර බලයකින් තහවුරු නොවූ ගනුදෙනු

පහත සඳහන් අවස්ථාවන් නිරීක්ෂණය විය.

(අ) ප්‍රාග්ධන වියදම් සඳහා ලබාදෙන ලද රජයේ ප්‍රදානයෙන් වියදම් නොකර ඉතිරි වී තිබුණු රු. 15,303,403 ක මුදලක්, පුනරාවර්තන වියදම් දැරීම සඳහා උපයෝගී කරගෙන තිබුණි.

(ආ) අයිතිය තුන්වැනි පාර්ශ්වයන් සතු, නියෝජිතායතනය විසින් පාවිච්චි කරනු ලබන මෝටර් වාහන රක්ෂණය කිරීම සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබාගෙන නොතිබුණි.

(ඇ) රු. 1,858,167 ක් වූ බොල්ණය කපාහැරීම සඳහා භාණ්ඩාගාරයේ අනුමැතිය ලබාගෙන නොතිබුණි.

(ඈ) රු. 188,265 ක් වූ ණයහිමි ශේෂ ආපසු ආදායමට ගැනීම සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබාගෙන නොතිබුණි.

3. මූල්‍ය හා මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

1999 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය තුළ නියෝජිතායතනයේ වැඩකටයුතුවල ප්‍රතිඵලය රු. 49,765,392 ක උණකාවයක් වූ අතර, ඊට අනුරූපී ඉකුත් වර්ෂය සඳහා උණකාවය රු. 53,210,366 ක් වූයෙන් උණකාවයේ රු. 3,444,974 ක අඩුවීමක් පෙන්නුම් කෙරිණි.

එය පහත සඳහන් පරිදි විග්‍රහ කළ හැකිය.

	විචලනය	
	හිතකර	අහිතකර
	රු.	රු.
		රු.
ලැබීම්		
රජයේ දායකය	3,400,000	-
විවිධ ආදායම්	931,824	-
පොලී ආදායම්	304,694	-
වෙනත් දායකයන්	-	1,132,766
	4,636,518	1,132,766
	4,636,518	1,132,766
		3,503,752

වියදම්			
පරිපාලන වියදම්	-	2,020,925	
ආයතන වියදම්	-	3,350,747	
ක්ෂය	5,312,894	-	
	<u>5,312,894</u>	<u>5,371,672</u>	(58,778)
උණකාවයේ ශුද්ධ අඩුවීම			<u>3,444,974</u>

3.2 දායක කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) නියෝජිතායතනයට අයත් රු. 12,460 ක මුදලක් 1995 වර්ෂයේ සිට අලුත්කඩේ දිස්ත්‍රික් උසාවියේ තිබුණි. මෙම කාරණය නිරවුල් කිරීමට පියවර ගෙන නොතිබුණි.
- (ආ) 1993 මාර්තු මාසයේ මුදල් අඩුවීමක් සම්බන්ධයෙන් සේවකයෙකුගෙන් අයවිය යුතු රු. 25,527 ක අධිහාරයක් මේ දක්වා අයකර ගෙන නොතිබුණි.
- (ඇ) නියෝජිතායතනයට අයිතියක් නොමැති ත්‍රිකුණාමලයේ පිහිටි ඉඩමක ගොඩනැගිලි ඉදිකර තිබුණි. මෙම දේපලෙහි වූ ගොඩනැගිලි රු. 4,031,200 කට ප්‍රත්‍යාගණනය කර තිබුණි.
- (ඈ) 1996 නොවැම්බර් මාසයේ දී පෞද්ගලික ආයතනයකට ගෙවන ලද රු. 143,000 ක් වූ මිලදී ගැනීමේ අත්තිකාරම් ආපසු අයකරගෙන හෝ නියෝජිතායතනයට භාණ්ඩ ලැබී හෝ නොතිබුණි.

3.3 "සමුද්‍ර මාරු" පර්යේෂණ නැව අළුත්වැඩියාව හා නඩත්තුව

ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය විසින් 1985 පෙබරවාරි මාසයේ දී භාරදෙන ලද සමුද්‍ර මාරු පර්යේෂණ නැව දස දෙනෙකුගෙන් යුත් කාර්ය මණ්ඩලයක් සමඟ 1999 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වාම අක්‍රීයව පැවතුණි.

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) 1998 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් අවුරුදු 13 තුළ අළුත්වැඩියා හා නඩත්තු සඳහා වැයකර තිබූ මුදලේ එකතුව රු. 15,488,449 ක් විය.
- (ආ) වර්ෂය තුළ අළුත්වැඩියා හා නඩත්තු සඳහා රු. 149,110ක් වැය කර තිබුණි.
- (ඇ) එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩසටහන විසින් පිරිවැය රු. 20,310,000 ක් වූ අමතර කොටස් මිලට ගෙන තිබුණි.
- (ඈ) සම්පූර්ණ අළුත්වැඩියාවක් නිසා 'සමුද්‍ර මාරු' නැව වර්ෂය තුළ නිෂ්ක්‍රීයව පැවතුණි

3.4 ආර්ථික නොවූ ගනුදෙනු

වැරදි ලෙස මිනුම් ගැනීම හේතුකොට ගෙන නියෝජිතායතනයේ ශ්‍රවණාගාරයට බුමුතුරුණු මිලදී ගැනීම සඳහා රු. 36,619 ක් වැඩිපුර ගෙවා තිබුණි.

3.5 නිෂ්ක්‍රීය සම්පත්

සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ඉඩමේ සමහර කොටස්, 'සමුද්‍ර මාරු' පර්යේෂණ නැව, වාහන 3ක් සහ සමහර ගොඩනැගිලි ඉඩ පහසුකම් නිෂ්ක්‍රීයව පැවතුණි. මෙම සම්පත් උපයෝජනයට හෝ උචිත විකල්ප කාර්යයන් සඳහා යෙදවීමට නියෝජිතායතනය විසින් සුදුසු පියවර ගෙන නොතිබුණි. මෙම සම්පත් වර්ෂ 1 සිට 13 දක්වා විහිදි කාලපරිච්ඡේදයක් තුළ නිෂ්ක්‍රීයව පැවතුණි.

3.6 ගඳහාගත් පාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(අ) ඇප බැඳුම්කරයක් මත විදේශ විශ්ව විද්‍යාලවලට ශිෂ්‍යත්ව සඳහා ගොස් තිබුණු නිලධාරීන් දෙදෙනෙකු ශිෂ්‍යත්ව සම්පූර්ණ කිරීමෙන් පසු ආපසු පැමිණ නොතිබුණි. රු. 2,467,370 ක් වූ පිරිවැය අයකර ගැනීම සඳහා සුදුසු නීතිමය පියවර ගැනීමට නියෝජිතායතනය විසින් මෙම කාරණය නීතිපති වෙත යොමුකර තිබුණි.

(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ හදිසි අනතුරුවලින් උද්ගත වූ වාහන අළුත්වැඩියා පිරිවැය රු. 529,316 ක් විය. කෙසේ වුවද, රක්ෂණ සමාගම විසින් ගෙවන ලද රක්ෂණ හිමිකම් ප්‍රමාණය රු. 129,037 ක් පමණක් වූයෙන් නියෝජිතායතනයට රු. 400,279 ක පාඩුවක් සිදුවී තිබුණි.

3.7 කාර්ය මණ්ඩල පිරිවැය

එක් එක් වර්ෂය යටතේ විශ්ලේෂණය කරන ලද 1999 සහ 1998 වර්ෂවල සාමාන්‍ය කාර්ය මණ්ඩල පිරිවැය සැසඳීමේ ප්‍රකාශයක් පහත දැක්වේ.

වර්ගය	සේවක සංඛ්‍යාව		සේවකයෙකුට සාමාන්‍ය පිරිවැය	
	1999	1998	1999	1998
			රු.	රු.
විධායක	78	68	143,962	163,338
විධායක නොවන	219	234	80,607	76,829
	<u>297</u>	<u>302</u>	<u>97,246</u>	<u>96,308</u>

3.8 අයවැය ලේඛනමය පාලනය

සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ අයවැය ලේඛනය හා තථ්‍ය ආදායම් හා වියදම් අතර සැලකිය යුතු විචලනයන් නිරීක්ෂණය වූ හෙයින් අයවැය ලේඛනය ඵලදායී කළමනාකරණ පාලන කාරකයක් ලෙස උපයෝගී කරගෙන නොමැති බව පෙනේ.

3.9 සංයුක්ත සැලැස්ම

1996-2000 කාලපරිච්ඡේදය ආවරණය වන සංයුක්ත සැලැස්මක් පිළියෙල කර තිබුණ ද, අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් එය අනුමත කර නොතිබුණි.

4. පද්ධති හා පාලන

විගණනයේ දී නිරීක්ෂණය වූ අඩුපාඩු මුදල් පනතේ 13 (7) (ඒ) වගන්තිය ප්‍රකාර ඉදිරිපත් කරන ලද මාගේ විස්තරාත්මක වාර්තාව මගින් නියෝජිතායතනයේ සභාපතිවරයාගේ අවධානයට යොමු කරන ලදී.

පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමුකළ යුතු වේ.

(අ) ස්ථාවර වත්කම්

(ආ) ණයගැතියෝ සහ ණයහිමියෝ

(ඇ) මිලදී ගැනීම් සඳහා අත්තිකාරම්

(ඈ) අයවැය

(ඉ) වාහන උපයෝජනය

(ඊ) අභ්‍යන්තර විගණනය විසින් මෙහෙයුම් සහ වාර්තා සමාලෝචනය කිරීම හා ඇගයීම

(උ) ටෙන්ඩර් ක්‍රියාපටිපාටිය

(ඌ) ගිණුම් තැබීම

(එ) කාර්යභාරයක් බෙදා වෙන් කිරීම සහ අධිකාර බලය පැවරීම.

(එස්. සී. මායාදත්තේ)

විගණකාධිපති